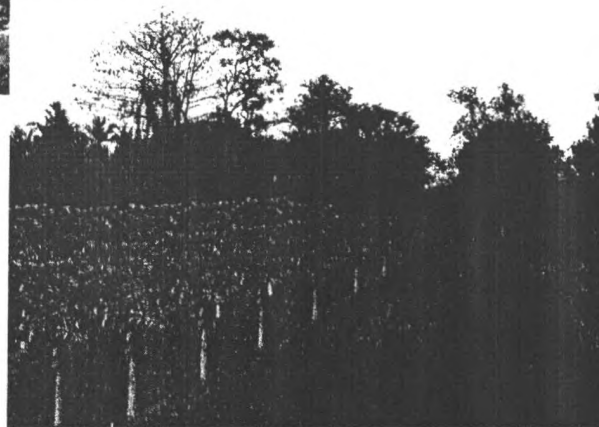
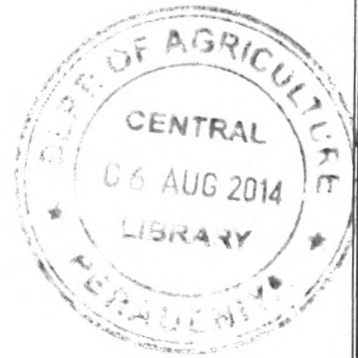
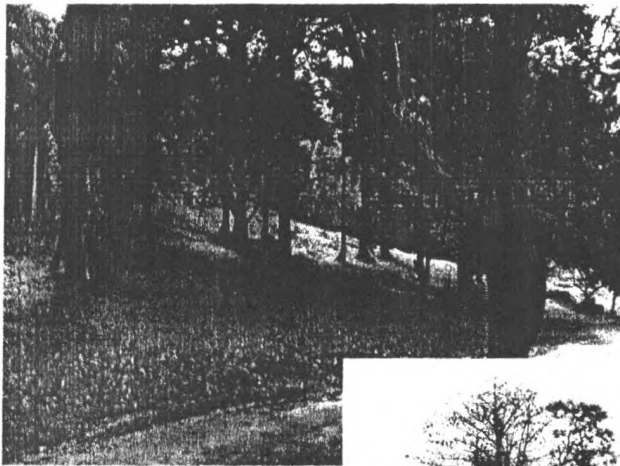

ජෛව විවිධත්වයක් ඇති පලතුරු උයන

ආචාර්ය ඊ.මානෙල් දසනායක අතිරේක අධ්‍යක්ෂ(වැ.බ)

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

පලතුරු, බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය

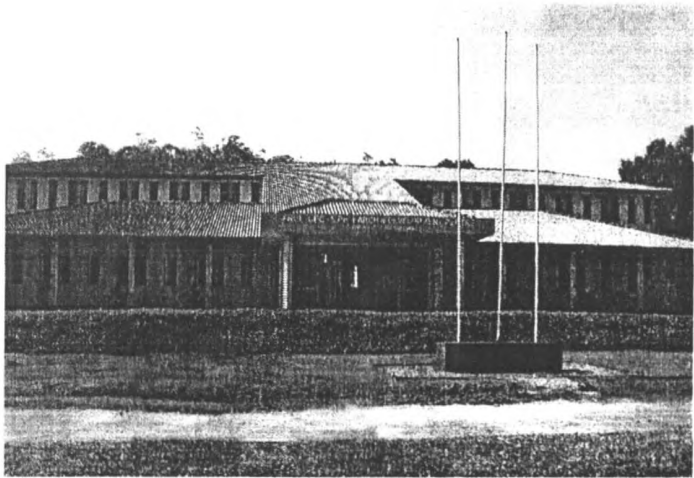
කනනවිල, හොරණ

ජෛව විවිධත්වයක් ඇති පලතුරු උයන ව්‍යාපෘතිය (BDGTFC ව්‍යාපෘතිය)

පලතුරු අපේ ආහාරයේ විශේෂ ස්ථානයක් හිමිකර ගෙන ඇත. කෙසේ නමුත් දිනකට අප ආහාරයට ගන්නා පලතුරු ප්‍රමාණය නිර්දේශිත ප්‍රමාණයට වඩා බෙහෙවින් අඩුය. විවිධ වගාවන් සමඟ සැකදීමේදී පලතුරු වගාවන්ට බොහෝ දෙනෙකු යොමු වී ඇති අතර එමගින් ඉතා හොඳ ආදායම් මාර්ගයක් ලබා ගැනීමට ද මෙය පිටුවහලක් වේ.

බස්නාහිර පළාත තුළ පලතුරු සඳහා ප්‍රථම පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වැඩසටහන ආරම්භ කළේ 1982 වර්ෂයේ බෝඹුවල ප්‍රාදේශීය කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයෙනි. ඒ සඳහා වගකීම පැවරුණේ පර්යේෂණ නිලධාරියකු ලෙස එම වර්ෂයේ බෝඹුවල ප්‍රාදේශීය කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයට බැඳුණු මානටය. මැංගුස්ටින්, වැල්දොඩම්, කෙසෙල්, රඹුටන්, පේර, අනෝදා, පැපොල්, ලෙමනයිම් සහ ජම්බෝල වැනි පලතුරු වර්ගයන්ට මූලික තැනක් දෙමින් මෙම පලතුරු අංශයේ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වැඩසටහන ආරම්භ වී වසර 17 ක් පමණ කටයුතු සිදු කෙරිණ. මෙම පර්යේෂණ අංශයේ පර්යේෂණ නිලධාරීන්, පර්යේෂණ සහකාරවරුන්, රසායනාගාර සහායකයන් ගණනාවක් කටයුතු කරන ලදී.

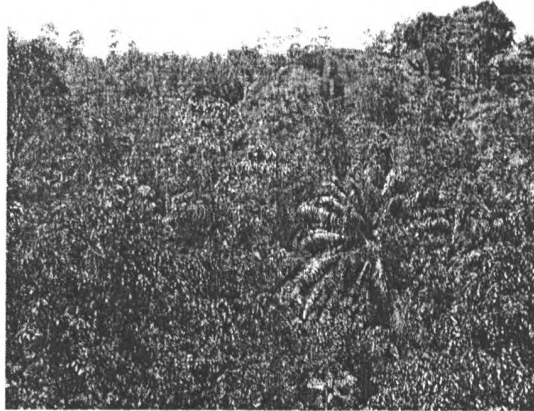
බෝඹුවල ප්‍රාදේශීය කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ පලතුරු පර්යේෂණ සඳහා ඇති ඉඩකඩ ප්‍රමාණය සීමා සහිත වූ නිසා වඩා ඉඩකඩ ඇති භූමිභාගයක පලතුරු පර්යේෂණ සිදුකිරීමට අවශ්‍යතාවයක් ඇතිවිය. ඒ අනුව 2000 වසරේ මා විසින් කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ට කරන යෝජනාවක් අනුව බෝඹුවල ප්‍රාදේශීය කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ පලතුරු පර්යේෂණ අංශය භාරණ රජයේ ගොවිපලෙහි ස්ථාපනය කර උද්‍යාන විද්‍යා පර්යේෂණ ඒකකයක් පිහිටුවන ලදී. එම අවධියේ පර්යේෂණ වැඩසටහන සඳහා ම විසින් ලබාගෙන තිබූ CARP ව්‍යාපෘතියෙන් හා මල්කාන්ති තන්තිරියේ මෙනවිය විසින් ලබාගෙන තිබූ UTFANET ව්‍යාපෘති වල ප්‍රතිපාදන භාවිතා කෙරිණ.

හොරණ ගොවිපලේ 2000 වසරේ පිහිටවූ උද්‍යාන විද්‍යා පර්යේෂණ ඒකකය තවදුරටත් ශක්තිමත් කර පලතුරු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වැඩසටහන් මනා කළමනාකරණයකින් පවත්වාගෙන යාමට 2001 වසරේ ඔක්තෝම්බර් මාසයේ එය පලතුරු බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය ලෙස උසස් ස්ථානයකට ගෙන එන ලදී. එතැන් සිට අද දක්වා මෙම පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ කටයුතු කිරීමට ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරී 11 දෙනෙකුගේ මඬුල්ලක් අනුයුක්ත කර අදාළ පර්යේෂණ කටයුතු ඉටුකරගෙන යනු ලැබේ. තවද මෙම පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ අභිජනන අංශය, ගෘහ විද්‍යා අංශය, පාංශු රසායන අංශය, ව්‍යාධිවේදී අංශය, කිට විද්‍යා අංශය, පටක රෝපණ අංශය, එළවළු අංශය හා තාක්ෂණ හුවමාරු කිරීමේ අංශයක්ද ඇත. එයට අමතරව ගොවිපලේ අංශයක්ද පැල තවානක්ද මෙම පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය සතුව ඇත.

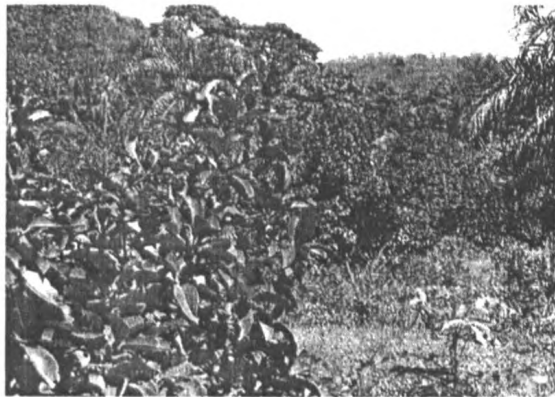
වසර 07 ක් පමණ කාලයක් මුළුල්ලේ කෘෂිකර්ම සංවර්ධන හා ගොවිජන සේවා අමාත්‍යාංශයේ ක්‍රියාත්මක කෙරෙන විවිධ ව්‍යාපෘති ඔස්සේ ලබාගත් ප්‍රතිපාදන වලින් මෙම භූමියේ ලංකාවේ ඇති බොහෝ පලතුරු වර්ග ස්ථාපනය කර ඇති අතර උණ සංවර්ධිත පලතුරු වර්ගයන් බොහෝමයක් ද එයට අයත්ය.

පලතුරු බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය සතු භූමිය ඉතා වමන්කාර පරිසරයකින් යුක්ත වේ. මුළු භූමි භාගයම හෙක්. 120 ක් පමණ වන අතර එයින් හෙක්. 60 ක් පමණ රක්ෂිත වනයකි. මෙම වනයේ විවිධ ජෛව විවිධත්වයක් ඇති ගස් සහ පැළෑටි රාශියක් තිබේ. එම වනයට යන මග දැනට ඇතිරී ඇති නමුත් හොඳ මාර්ග පද්ධතියක් සැකසීම මගින් එහි අසීරිය පමණක් නොව එහි වූ නොයෙක් ගහකොළ ගැන අධ්‍යයනයන් පවා කිරීමට හැකිවේ. මෙම වන රක්ෂිතය නිසා මෙම මධ්‍යස්ථානයේ භූමියේ ජල සම්පත ආරක්ෂා වීමට අමතරව ප්‍රදේශයේම ජල සම්පත ආරක්ෂා වීම ද සිදුවේ. එබැවින් එය ස්වභාව ධර්මයෙන් අප ලද දායාදයක් වූ බැවින් අනාගත පරපුර වෙනුවෙන් වන රක්ෂිතය ආරක්ෂා කරදීම අප සතු යුතුකමක් මෙන්ම වගකීමක් ද වේ. ඉතිරි හෙක්. 60 ක භූමි භාගය ඇත අතීතයේ සිට වවන ලද පලතුරුත් එලෙසම මැන භාගයේ වගා කර ඇති පලතුරු වලින් සමන්විත වේ. අප සතු නොවූවත් භූමියේ එක් පසෙකින් බොහෝ දුර දිවෙන වෙල්යාය, මෙම භූමිය වඩා වමන්කාර කිරීමට ලැබුණු සම්පතකි.

රක්ෂිත වනය

පැරණි පලතුරු වගාවන් ලෙස මැංගුස්, දුරියන්, තැඹිලි, කොස්, අඹ, සැපදිල්ලා, කජු, රඹුටන් වැනි පලතුරු හම් කළ හැකියි. මෙම පලතුරු වර්ග හෙක්. 28 ක පමණ භූමි භාගයක ඇත. නව පලතුරු වගාවන් ලෙස බද්ධ දුරියන් වර්ග, විවිධ රඹුටන්, පේර, පමිබු, නාරං, අඹ වරණයන්, දෙමුහුම් පැපොල්, පේර, වැල්දොඩම් සහ විවිධ වර්ගයේ කෙසෙල් වර්ග, ඩුගෙන්ෆෘට් වර්ගයන්, ද්විත්‍රානි මැංගුස්, අත්නායි, විවිධ අලිගැටපේර වර්ගයන් හා විවිධ ප්‍රදේශ වලින් එකතු කර ශේෂ්‍යයේ පවත්වාගෙන යන කොස්, අනෝදා, කාමරංගා, වෙරළ, උගුරැස්ස, ගඩුගුඩා හා ලොව් ද මෙයට අයත් වේ. කෙසේ නමුත් සම්පත්වල හිඟතාවය නිසා විවිධ ව්‍යාපෘති යටතේ ස්ථාපනය කර ඇති පලතුරු පැල එකතුවන් සහ පැරණි පලතුරු වගාවන් ඉතා අඩු නඩත්තු තත්ත්වයේ පැවතීම සුවිශේෂ කරුණකි.

කැලවට ගොස් ඇති පලතුරු වගාවන්

විවිධ වර්ගයේ ඉහත පලතුරු ශේෂ්‍යයේ පවත්වා ගෙන යෑමට මෙහි ඇති ඉඩකඩ බොහෝ දුරට ප්‍රමාණවත් වේ. අපමණ බාධක මැද්දේ පවත්වාගෙන යන මෙම වගාවන් මනා තත්වයෙන් පවත්වාගෙන යෑමට කෘෂිකර්ම සංවර්ධන හා ගොවිජන සේවා අමාත්‍යාංශයේ “අපි වච්චු - රට හගමු” වැඩසටහන යටතේ “පලතුරු උයනක්” ලෙස මෙම භූමි භාගය සංවර්ධනය කිරීමට කටයුතු ඇරඹුවේ 2009 වසරේ ඔක්තෝම්බර් මාසයේය.

2009 වසරේ සංවර්ධනයට පසු

2009 වසරේ සංවර්ධනයට පසු

ප්‍රතිපාදන නොලැබීම හේතුවෙන් මෙම ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු මාස 06 ක පමණ කාලයකට සීමා වූ නිසා අප බලාපොරොත්තු වූ අරමුණු ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි විය. එබැවින් ඉතා අපහසුවෙන් එලිපෙහෙලි කර ගත් වගාවන් නැවත කැළැවට යන තත්ත්වයට පත්විය. ඉන් අනතුරුව මවිසින් මනා සංවිධානාත්මක ලෙස ව්‍යාපෘති යෝජනාවක් සකසා කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් මගින් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශ ලේකම් තුමාට 2010 වසරේ යොමු කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට කැබිනට් අනුමැතියක් ලැබුණු අතර මෙම ව්‍යාපෘතිය කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ සංවර්ධන වැඩසටහනේ ද, සඳහන්ව ඇති ජාතික වැඩසටහනක් විය.

ව්‍යාපෘති යෝජනාවට අනුව එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පහත සඳහන් අන්දමේ ප්‍රතිපාදන ලබාගැනීමට බලාපොරොත්තු වේ.

වර්ෂය	ප්‍රතිපාදන (රු. මි.)
2011	10.0
2012	37.0
2013	56.0
2014	15.0

මෙම ව්‍යාපෘතියේ ජෛව විවිධත්වයක් ඇති පලතුරු උයන පිහිටුවීමේ මූලික අංශ පහත සඳහන් පරිදි වේ.

1. පිහිටුවන ලද පර්යේෂණ අත්පොත් බැලීමේ ක්‍රමානුකූලව පිහිටුවීම, මනා නඩත්තුව හා ඒවා පහසුවෙන් නිරීක්ෂණය සඳහා අභ්‍යන්තර මාර්ග පද්ධතියක් සැකසීම
2. ප්‍රධාන පලතුරු බෝගවල ජෛව විවිධත්ව එකතුවක් අඩංගු කිරීම
3. උසු සංවර්ධිත පලතුරු බෝගවල ජෛව විවිධත්ව එකතුවක් අඩංගු කිරීම. දැනට කෙණ්ණයේ ස්ථාපනය කර ඇති පලතුරු එකතුවේ අඩුපාඩු සොයා බලා අළුතෙන් වර්ග එකතු කර එම අඩුපාඩු පුරවා ගැනීම
4. වන දර්ශ පලතුරු බෝගවල ජෛව විවිධත්ව එකතුවක් අඩංගුවීම
5. විදේශීය පලතුරුවල ජෛව විවිධත්වයක් ඇති එකතුවක් අඩංගුවීම

ආයතනයේ භූමි සම්පත

භූමි සම්පත පහත සඳහන් පරිදි වේ.

පැරණි වගාවන් හෙක්. 28

මැංගුස් වගාව - හෙක්. 02

මැංගුස් වගාව කොටස් 02 කින් ස්ථාපනය කර ඇත. මෙයින් එක් කොටසක වූ මැංගුස් වගාව තරමක් දුරට නඩත්තු කිරීමේ භාෂිතාවක් පසුගිය දෙවසර තුළ ඇතිවිය. කෙසේ නමුත් අනෙක් කොටසේ වූ මැංගුස් වගාව බොහෝ දුරට වල්බිහිවී ඇති අතර එම ගස් දුර්වල තත්ත්වයේ පවතී. තවත් සමහර ගස් ඒකාකාරී වගාවක් ලෙස නොපවතින තත්ත්වයේ ඇත.

පිළියම:- මෙම වගාව හොඳින් පිරිසිදු කර තිබෙන මැංගුස් ගස් සඳහා මනා නඩත්තුවක් ලබාදිය යුතුව ඇත. පාළු ස්ථාන සඳහා නව තාක්ෂණයෙන් නිපදවන ලද ද්විත්‍රාති මැංගුස් යෙදීම උචිත යැයි යෝජනා කර සිටිමි.

කැලැවට ගොස් ඇති මැංගුස්ටිත් වගාව

නඩත්තු කර ඇති මැංගුස්ටිත් වගාව

දුරියන් වගාව - හෙක්. 0.5

දුරියන් වගාව ඉතා පැරණි තත්ත්වයේ පවතී. එහි ගස්වල සමහර අතු ඉවත් කිරීමට ද සිදුව ඇත. එම වගාව අසල කිසිවක් නොසිටවූ කොටසේ නව දුරියන් එකතුවක් ලෙස භාවිතා කිරීමට යෝජනා කෙරේ.

අඹ වගාව - හෙක්. 08

මෙම අඹ වගාව දීර්ඝ කාලයක් මුළුල්ලේ නඩත්තුවකින් තොරව තිබීමත් සහ කැළෑවෙන් වැසී තිබීමේ හේතුවෙන් දැනට තිබෙන අඹ ගස් ඉතා දුර්වල තත්ත්වයේ පවතී. බහුල ලෙස එම එකතුවේ ඇති අඹ වර්ග වනුයේ වෙල්ලෙයිකොලමිඩන්, දම්පර සහ පිටර ප්‍රකාන්ඩී වැනි සීමිත වර්ගයන්ය. මෙම අඹ වගාව, ආකර්ෂණීය අඹ වගාවක් බවට සහ ජෛව විවිධත්වයකින් යුතු අඹ වර්ග එකතු කිරීමක් එම භූමියේ ඇති කිරීමට භාවිතා කළ හැකිවේ. කප්පාදුව, මනා නඩත්තුව සහ මුදුන් බද්ධ යන ක්‍රම යොදාගනිමින් නව වර්ගවල එකතුවක් එම භූමියේ ඇති කිරීමට යෝජනා කෙරේ. මෙයට අමතරව අඹ වගා කොටසේ ඇති පාඨ ස්ථානවලට නව දර්ශ එකතු කර එම භූමි භාගයේ අඹ වගාවේ ජෛව විවිධත්වයක් ඇති කොටසක් ලෙස පවත්වාගෙන යාමට යෝජනා කෙරේ.

අඹ නඩත්තු තත්ත්වයේ පවතින අඹ වගාව

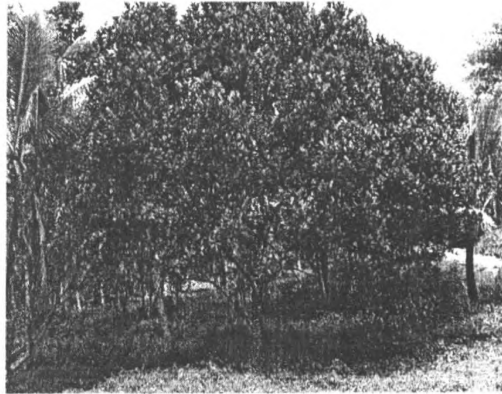
සැපදිල්ලා වගාව - හෙක්. 0.25

මනා නඩත්තු තත්ත්වයකින් පවත්වාගෙන යාම ඉතා වැදගත්ය. ගස් අතර පාඨ සිටුවීම දැනට සිදු කර ඇති අතර පැරණි ගස් පහුකලෙක ඉවත් කරන අවස්ථාවලදී තෝරාගෙන ඇති විවිධ සැපදිල්ලා වර්ග මෙම කොටසේ සිටුවා ගත හැකිය.

තැඹිලි සමග කොස් වගාව - හෙක්. 02

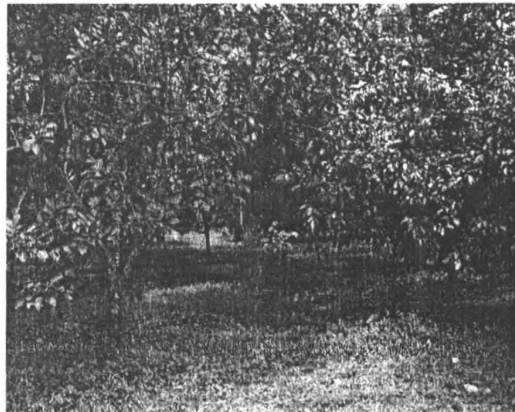
කොස් - විවිධ වර්ගයේ කොස් එකතුවක් මෙම ස්ථානයේ වසර 6 ක පමණ කාලයක් පවත්වාගෙන යයි. එම වර්ග අතුරින් තෝරාගැනීමට හැකිවූයේ කොස් වර්ග අතලොස්සකි. විශාල භූමි භාගයක් මෙම කොස් වගාව සඳහා වෙන්වී ඇත. එබැවින් ඉදිරියේදී එම කොස් වගා දර්ශ එකතුව සඳහා වෙනත් පියවරක් ගැනීමට යෝජනා කෙරේ.

එම කොස් වගාව අසල වූ තැඹිලි වගාව ඉතා දුර්වල තත්වයේ පවතී. එබැවින් පසුකලෙක එම වගාවන් ඉවත් කිරීමට යෝජනා කෙරේ.

රඹුටන් වගාව - හෙක්. 05

දැනට තිබෙන රඹුටන් වගාවන් නොදිත් නඩත්තු කිරීමෙන් වැඩි ඵලදාවක් ලබාගත හැකි අතර විවිධ වර්ගයේ රඹුටන් දර්ශ ද මෙයට ඇතුළත්ව පවතී. එයට අමතරව තව දුරටත් පවතින විවිධ රඹුටන් වර්ග මෙම එකතුව සඳහා අඩංගු කළ යුතුය.

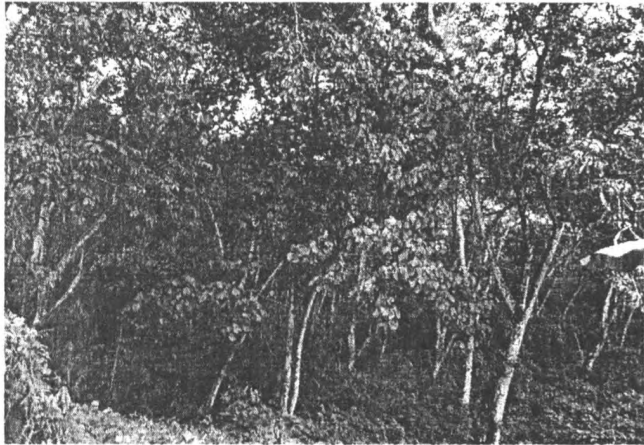

පාර දෙපස වූ කොස්

මෙම කොස් ගස් ඉතා පැරණි තත්වයේ පවතී. එම කොස්වල ගුණාත්මක තත්වය සලකා බලා මනා නඩත්තු තත්වයකින් පවත්වා ගත යුතු වේ. නිසි ලෙස අතු පැස්සීම අනිවාර්යයෙන් සිදු කළ යුතු කරුණකි.

රබර් වගාව - හෙක්. 05

මෙම රබර් වගාව ඉතා පැරණි තත්වයේ පවතින අතර කීටි කැපීමේදී 2010 වසරේ උඩුවල කැපීම ද සිදු කරන ලදී. රබර් පර්යේෂණ ආයතනය විසින් ලබාගත් නිර්දේශය මත මෙම රබර් වගාව ගැලවීම සුදුසු යැයි යෝජනා කර ඇති බැවින් එම වගාව නිසි පරිදි ඉවත් කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. එම හෙක්. 05 භූමි ප්‍රමාණය විදේශයන්ගෙන් ගෙන්වීමට නියමිත ජෛව විවිධත්වයක් ඇති එකතුව සඳහා හා කැලෑ පලතුරු වගාව ස්ථාපනයට වෙන් කර තබාගැනීමට යෝජනා කෙරේ.

අනෙකුත් පර්යේෂණ වගාවන්

සියලුම පර්යේෂණ වගාවන් මනා ලෙස පිහිටුවා උසස් අන්දමින් නඩත්තු කර පවත්වාගත යුතුය.

ගඩුගුඩා වගාව

ඩුගන්තෘටි වගාව

2011 වැඩසටහන

ජෛව විවිධත්වයක් ඇති පලතුරු උයන පිහිටුවීමේ මූලික කටයුතු 2011 වසරේ ආරම්භ කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. එහි ක්‍රියාකාරකම් පහත සඳහන් පරිදිය.

1. භූමියේ සිතියමක් සකස් කරගැනීම - රු. 171,000/-

මෙහි වගකීම ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණ ආයතනයේ අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ආචාර්ය ඩබ්. එම්. ඒ. ඩී. ඩී. වික්‍රමසිංහ මහතාට භාරදී ඇත. ඒ වෙනුවෙන් ඔවුන් ඉල්ලන ලද ප්‍රතිපාදනය වන රු. 171,000.00 ක මුදලක් අවශ්‍ය කටයුතු සඳහා වෙන්කරදී ඇත. මාර්තු මස අගභාගය වනවිට සිතියමේ කටයුතු අවසන් කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

2. ව්‍යාපෘති කාර්යාලයක් ආරම්භ කිරීම - රු. 425,000/-

මෙම සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු ඉටු කරගැනීමට වෙනමම ව්‍යාපෘති කාර්යාලයක් ගොවිපල අංශයේ ගොඩනැගිල්ලේ කොටසක ආරම්භ කරන ලදී. පසුව එම ගොඩනැගිල්ලේ අඩුපාඩු සකසා ගත යුතුව ඇත. ඒවා නම්,

- විදුලි පරිපථ සකසා ගැනීම
- වහලයේ සුලු අලුත්වැඩියා කරගැනීම
- අනෙකුත් නඩත්තු කටයුතු රු.100,000/-

කාර්යාල කටයුතු සඳහා පහත සඳහන් ද්‍රව්‍ය මිලදී ගත යුතුය රු.200000/-

- පරිගණක යන්ත්‍රයක් සහ ප්‍රින්ටරයක්
- ජායාපිටපත් යන්ත්‍රයක්
- ෆැක්ස් යන්ත්‍රයක්
- ගෘහ භාණ්ඩ (මේස 03, පුටු 03) - රු.125000.00
- පරිගණක මේස 01
- පරිගණක පුටු 01

කාර්යය මණ්ඩලය

ව්‍යාපෘතියේ කම්කරු අධීක්ෂණය ඇතුළු අනෙකුත් කටයුතු ඉටු කරගැනීමට 31-01-2011 වන දින ලේකම්තුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පැවති සාකච්ඡාවට අනුව කෘෂිකර්ම උපදේශකවරුන් 04 දෙනෙක් යොදාගන්නා ලදී. ඔවුන්ගේ නම් පහත පරිදි වේ.

1. ඩබ්. ඩී. ජයලතා මිය - කෘෂි. උපදේශක (ව්‍යාපෘති සහකාර කළමනාකරු)
2. පී. පී. එස්. පෙරේරා මිය - කෘෂි. උපදේශක
3. එස්. ඩී. ඩී. එන්. සන්දනායක මයා - කෘෂි. උපදේශක
4. එම්. ඒ. ආර්. එල්. පෙරේරා මිය - කෘෂි. උපදේශක

මොවුන් තිදෙනා ගොවිපල කළමනාකරු යටතේ කටයුතු සිදු කරන අතර ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් කම්කරු අධීක්ෂණය, වැටුප් වාර්තා සැකසීම, වෙක්රෝලේ කටයුතු ආදී ව්‍යාපෘතියේ සියලුම තාක්ෂණික කටයුතු මනා අවබෝධයකින් කළ යුතුය.

3. භූමි සංවර්ධනය - රු. 500,000/-

1. හෙක්. 20 ක පමණ නව භූමියක් සකසා ගැනීමට මෙහිදී බලාපොරොත්තු වේ. පැරණි රබර් වගාව හෙක්. 05 ක් ද වනගත්වී ඇති කොටස් එළිපෙහෙළි කිරීමෙන් ඉතිරි භූමි ප්‍රමාණය ද සකසා ගත යුතුව ඇත. දැනට වගා කර ඇති භූමියේ ඇති ඉතා පැරණි ගස්, අවදානම් සහිත ගස් තෝරා නිසි අවසරය ලබාගෙන ඒවා ඉවත් කළ යුතුයි. දැව සංස්ථාව හරහා මෙය ඉටුකර ගැනීම යෝග්‍යය වේ. මෙම එළිපෙහෙළි කිරීම සඳහා භාරණ ප්‍රාදේශීය සභාවේ සහයෝගය ලබාගෙන ටෙන්ඩර් කැඳවීම මගින් මෙම භූමි එළිපෙහෙළි කිරීම යෝග්‍ය වේ. රු. 376,000/- කි. මෙයට අමතරව වාහන නඩත්තුව සඳහා රු.70000.00 ක් ද ඉන්ධන සඳහා රු. 54000.00 ක්ද මෙයට අඩංගු වේ.

2. ගොවිපල යන්ත්‍ර මිලදී ගැනීම - රු. 1,250,000/-

මිලදී ගත යුතු උපකරණ

- I. Tractor mounted grass cutter 01
- II. Grass cutters 06
- III. Chain saw (portable)
- IV. Garden structures
- V. Other necessary things

3. ගොවිපල උපකරණ මිලයට ගැනීම - රු. 650,000/-

Sprayers, Pruning saws, Pruning knives, Rakes, Wheel barrows, Secateurs, measuring tapes etc.

4. තවානේ කටයුතු ශක්තිමත් කිරීම - රු. 425,000/-

නව තවාන් ප්‍රදේශයක් සකසා ගැනීම. මේ සඳහා සුදුසු ප්‍රදේශයක් තෝරා තවානක් බවට පරිවර්තනය කළ යුතුයි. තවද විවිධ වර්ගයේ පැළ 20,000 ක් සැකසීම. මෙම පලතුරු පැල ගෘහ ආර්ථික නංවාලීමේ වැඩසටහනට ලබා දීමට යෝජනා කෙරේ. මෙහි ව්‍යුහ සැකසීම සඳහා රු. 145000/- ක්ද, පොහොර, කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය පොලීහින් ආදිය මිලයට ගැනීම වෙනුවෙන් රු. 280,000/- ක මුදලක්ද අයත් වේ.

5. පර්යේෂණ වැඩසටහන ශක්තිමත් කිරීම - රු. 1,000,000/-

අඹ, වැල්දොඩම්, දැරියන් සහ පැහිටි කුලයේ බෝග දෙමුහුම් කිරීම මගින් නිපදවා ගැනීම මෙහි අරමුණයි. මේ සඳහා අයි. කළුබෝවිල පර්යේෂණ නිලධාරීන්ගෙන් බබී. ඩී. ලෙස්ලි පර්යේෂණ නිලධාරී මහතාටත් රු. 500,000/- බැගින් මිලියනයක් වෙන්කරදී ඇත.

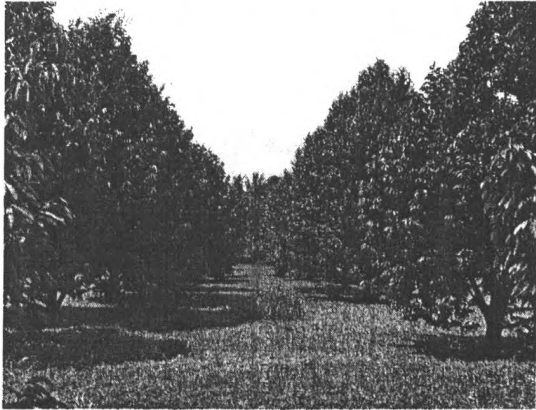
6. දැනට ස්ථාපනය කර ඇති පැළෑටි ජාන බැංකුව විධිමත් කිරීම - රු. 4,500,000/-

i. නව පර්යේෂණ ඇතුලු අනෙකුත් ජාන බැංකුවට අයත් බෝග වනුයේ දැරියන්, රඹුටන්, පේර, කොස්, මැංගුස්, අඹ, සැපදිල්ලා, අලිගැටපේර, ඩ්‍රැගන්ෆෘට් ආදියයි. මෙයට අමතරව වෙරළ, උගුරැස්සා, පමිබු, ගඩුගුඩා, පැහිටි කුලයට අයත් අනෙකුත් වර්ග ඇතුලත්වී ඇත. කෙසේ නමුත් මේ එක් එක් බෝගයේ ආකාරය සලකා බලා නඩත්තු කටයුතු සිදුකළ යුතුය. තෝරාගත් බෝග කිහිපයක් සම්බන්ධ විස්තර පහත දක්වා ඇත. භූමි නඩත්තුව සඳහා ඉන්ධන වෙනුවෙන් රු.100,000/- ක්ද වෙන්කර ඇත.

නව වගාවන් - හෙක්. 18

දැරියන් වගාව - හෙක්. 0.54

වගා දර්ශ ගණනාවක් මෙහි අඩංගු නිසා මනා තත්ත්වයෙන් මෙය නඩත්තු කළ යුතුවේ.

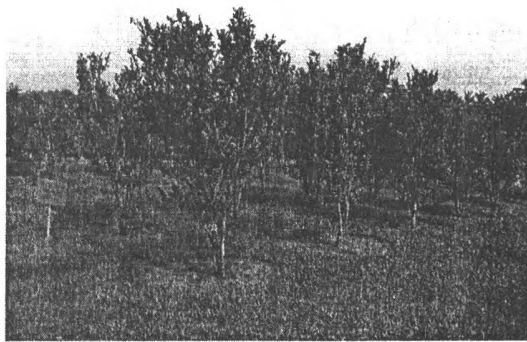
ජේර වගාව - හෙක්. 0.325

විවිධ වර්ගයේ ජේර සහ පර්යේෂණ වගාවන් වටපසු භාතියෙන් ආරක්ෂා කර හොඳින් නඩත්තු කළ යුතුව ඇත.

පැහැරි කුලයේ දර්ශ එකතුව - හෙක්. 0.3

මේ සඳහා වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුව ඇත. බොහෝ පැහැරි වර්ගවල පත්‍ර කහ පැහැගැන්වීමත් අතු පසු මැරීමත් දක්නට ඇත. නව දර්ශ එකතු කර පාළු සිටුවීමෙන් පැහැරි දර්ශ එකතුව තව දුරටත් ශක්තිමත් කළ යුතුව ඇත.

අලිගැටපේර වගාව - හෙක්. 0.04

මෙම අලිගැටපේර වගාවේ සමහර ගස් වලට ෆයිටෝ ප්ලාස්මා රෝගී තත්ත්වය වැලඳී ඇති නිසා අනිවාර්යයෙන්ම ඉවත් කළ යුතුව ඇත. අලිගැටපේර එකතුවක් මෙම ස්ථානයේම පවත්වාගෙන යන්නේද යන්න ඉදිරියේදී තීරණය කළ යුතුව ඇත. එය වෙනත් ඉඩකඩ ඇති ස්ථානයක ආරම්භ කිරීමට යෝජනා කෙරේ.

අන්තාසි වගාව

පොල් වගාවේ අතුරු වගාවක් ලෙස පවතින මෙම වගාව වැඩිදියුණු කිරීමට අවශ්‍යය. ඒ සඳහා අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම කටයුතු කළ යුතුය.

ii. ජෛව විවිධත්වයක් ඇති දේශීය හා විදේශීය පලතුරු වර්ග එකතු කිරීම

මෙම වැඩසටහන සම්බන්ධීකරණය සඳහා පර්යේෂණ නිලධාරීන් එම්. කේ. තන්තිරිගේ මෙනවියට වගකීම පවරා ඇත. ඒ වෙනුවෙන් 2011 වසර සඳහා රු. 300,000/- ක මුදලක් වෙන්කර දී ඇත. පර්යේෂණ නිලධාරීන් ළඟ දැනට එකතු කර ඇති විවිධ ජෛව විවිධත්වයක් ඇති පලතුරු වර්ගත් පිටතින් විවිධ ජෛව විවිධත්වයක් ඇති පලතුරු වර්ගත් (දේශීය හා විදේශීය) එකතු කිරීම 2011 වසරේ සිට ආරම්භ කළ යුතුව ඇත.

7. අභ්‍යන්තර පාරවල් පිළිසකර කරගැනීම - රු. 400,000/-

කෝදාපාළුව වළක්වන ලෙස කාණු සකසා පාරවල් පිළිසකර කරගත යුතුව ඇත. එයට අමතරව තාර දමා ඇති පාරවල්වල නඩත්තුව පිළිබඳව ද කටයුතු සිදු කළ යුතුය.

8. ජල සම්පාදන පහසුකම් සලසා ගැනීම - රු. 100,000/-

විශේෂයෙන්ම පැල තවානේ පැලවලට ඉතා පහසුවෙන් ජලය සැපයිය හැකි ලෙස ජල සම්පාදන ක්‍රමයක් ලබාගැනීමට මෙමගින් බලාපොරොත්තු වේ.

9. පලතුරු වගාව පිළිබඳ තාක්ෂණය බෙදාහැරීමේ වැඩසටහන - රු. 100,000/-

පුහුණු වැඩසටහන් 50 ක් පැවැත්වීම. මෙම වැඩසටහන් සම්බන්ධීකරණය සඳහා වන්දන සමරවික්‍රම මහතාට පවරා ඇත. පලතුරු වගාව පිළිබඳ පුහුණු පංති 50 ක් පැවැත්වීමට ඉලක්කගත කර ඇත. (ප්‍රතිලාභීන් 1000 දෙනෙකු)

10. පරිපාලන වියදම් - රු. 129,000/-

ගමන් වියදම් සඳහා රු. 90000.000 ක්ද ලිපි ද්‍රව්‍ය ඇතුළු අනෙක් වියදම් සඳහා 390000.00 ක ප්‍රතිපාදනයක් වෙන්කර ඇත.

2011 වසරේ වියදම් සාරාංශය

වැඩසටහන	අනු වැඩසටහන	ප්‍රතිපාදන (මිලියන)	මුළු ප්‍රතිපාදන (මිලියන)
i. භූමි සංවර්ධන සිතියම සැකසීම හා පරිපාලන වියදම්	i. භූමි සංවර්ධන සිතියම සැකසීම	0.171	0.3
	ii. පරිපාලන වියදම් ගමන් වියදම් 0.090 ලිපි ද්‍රව්‍ය 0.039	0.129	
ii. ව්‍යාපෘති කාර්යාලය සැකසීම සඳහා	i. ව්‍යාපෘති කාර්යාලයේ වහල අලුත්වැඩියා කිරීම, විදුලි පරිපථ සැකසීම	0.1	0.425
	ii. ව්‍යාපෘති කාර්යාලය සඳහා උපකරණ මිලදී ගැනීම (Computer, photocopy machine, Digital Camara) ව්‍යාපෘති කාර්යාලය සඳහා ගෘහ භාණ්ඩ	0.2 0.125	
iii. නව භූමියක් සංවර්ධනය කිරීම (හෙක්. 20) හා අදාළ ව්‍යාපෘති කටයුතු	i. භූමි සංවර්ධනය (හෙක්. 20 නව භූමියක් වෙනුවෙන්) - බිම ඵලිපෙහෙලි කර ගැනීමට කොන්ත්‍රාත්තුවක් ලබා දීම. • වාහන නඩත්තුව • ඉන්ධන	0.376 0.07 0.054	2.55
	ii. ගොවිපල යන්ත්‍ර මිලදී ගැනීම (Tractor mounted grass cutter, 06 grass cutters, Chain saw, garden structures etc.)	1.25	
	iii. ගොවිපළ උපකරණ මිලදී ගැනීම (Pruning saws, pruning knives, rakes, wheel barrows, plastic ware etc.)	0.65	
	iv. කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය	0.15	
iv. දැනට කෙස්තියේ ස්ථාපනය කරන ලද පලතුරු බෝග නඩත්තු කිරීම. පැළෑටි ජාන බැංකුව විධිමත් කිරීම. ඒ සඳහා කම්කරු ශ්‍රමය වෙනුවෙන් (කොන්ත්‍රාත් කම්කරුවන් 45 දෙනෙකු සඳහා) භූමිය නඩත්තුවට ඉන්ධන	දැනට කෙස්තියේ ස්ථාපනය කරන ලද පලතුරු බෝග නඩත්තු කිරීම. පැළෑටි ජාන බැංකුව විධිමත් කිරීම. ඒ සඳහා කම්කරු ශ්‍රමය වෙනුවෙන් (කොන්ත්‍රාත් කම්කරුවන් 45 දෙනෙකු සඳහා) භූමිය නඩත්තුවට ඉන්ධන	4.3 0.1	4.4

වැඩසටහන	අනු වැඩසටහන	ප්‍රතිපාදන (මිලියන)	මුළු ප්‍රතිපාතය (මිලියන)
v. ජෛව විවිධත්වයක් ඇති පලතුරු පැල එකතු කිරීමේ වැඩසටහන	විවිධ ප්‍රදේශ වලට ගොස් ප්‍රධාන පලතුරු, උණ සංවර්ධිත පලතුරු, කැළෑ පලතුරු දර්ශ එකතු කිරීම	0.3	0.3
vi. අළුත් තවත් ප්‍රදේශයක් ගොඩනගා ගැනීම	i. තවත් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා	0.145	0.425
	ii. බීජ පැල නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය වෙනුවෙන් - පැල 20000 - පොතොර/කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය පොලිතින් ආදිය මිලයට ගැනීම (ගෘහ ආර්ථික 1000000 වැඩසටහන ලබා දීම සඳහා)	0.28	
vii. පර්යේෂණ වැඩසටහන් ගත්තිමත් කිරීම	i. දෙමුහුම් වර්ග නිපදවීම (අඹ, වැල්දොඩම්, පැහැටි, දුරියන්)	01	01
viii. මාර්ග පද්ධතිය සංවර්ධනය	අභ්‍යන්තර මාර්ග පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීම	0.4	0.4
ix. ජල සම්පාදනය දියුණු කිරීම	තවත් ප්‍රදේශයේ ජල සම්පාදනය දියුණු කිරීම	0.1	0.1
x. තාක්ෂණය හුවමාරු කිරීම	පලතුරු වගාව සම්බන්ධ පුහුණු වැඩසටහන් 50 ක් පැවැත්වීම (ප්‍රතිලාභීන් 1000)	0.089	0.1
	ලිපි ද්‍රව්‍ය සඳහා	0.011	
එකතුව			10

වසර 2011 දෙසැම්බර් මස වනවිට මෙම වැඩසටහන නිසි ලෙස ක්‍රියාත්මක කර පහත සඳහන් කටයුතු නිම කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

1. භූමියේ සිතියම පිළියෙල කර තිබීම
2. හෙක්. 20 ක පමණ භූමි භාගයක් සකසා අවශ්‍ය සමෝච්ච වැටි යොදා නිසි ලෙස සකසා තිබීම
3. ව්‍යාපෘති කාර්යාලයේ කටයුතු නිම කර අවශ්‍ය දෑ මිලයට ගෙන තිබීම
4. පලතුරු පර්යේෂණ වැඩසටහනේ කටයුතු ආරම්භ කර තිබීම
5. ගොවි උපකරණ සහ ගොවිපල නඩත්තු උපකරණ මිලයට ගෙන තිබීම
6. නව තවත් ප්‍රදේශයක් සකසා උණ සංවර්ධිත පලතුරු පැළ 20,000 ක් පමණ නිපදවා තිබීම
7. විවිධ වර්ගයේ දේශීය හා විදේශීය පලතුරු පැළ හැකි පමණ එකතු කර තිබීම
8. මාර්ග පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ජල සම්පාදන පද්ධතිය තවත් ප්‍රදේශය සඳහා සැකසීම
9. පලතුරු වගාව පිළිබඳ දැනුම අවශ්‍ය සහ ඒ සඳහා උනන්දුවක් දක්වන පිරිස සඳහා පුහුණු පන්ති 50 ක් පමණ පවත්වා තිබීම

**ජෛව විවිධත්වයක් ඇති පලතුරු උයන පිහිටුවීම
2012 වැඩසටහන**

1. දැනටමත් පිහිටුවා ඇති ප්‍රධාන සහ ඌන සංවර්ධිත මව් පලතුරු වගාවන් වැඩිදියුණු කිරීම.

(ප්‍රතිපාදනය - මිලියන 4)

පිහිටුවා ඇති සියලුම මව් පැල වගාවල ක්‍රමානුකූලව භූමිය සකසා අවශ්‍ය වැටි දමා, ජලවහන සහ කේදා පාලුව වලක්වන ලෙස කටයුතු කළ යුතුයි. එයට අමතරව පැරණි පලතුරු ගස් මනා ලෙස කප්පාදු කර, පොහොර දමා හොඳින් සාත්තුකළ යුතුයි. දැනට පිහිටුවා ඇති වගා අතුරින් අඹ වගාව සඳහා වැඩි ප්‍රමුඛතාවක් ලබාදිය යුතුව ඇත්තේ එම වගාවන් ඉතා දුර්වල තත්ත්වයක පවතින බැවිනි.

විවිධ වර්ගයේ උසස් ගුණාත්මයෙන් යුත් අඹ වර්ග වලින්, අඬු ගුණාත්මයෙන් යුත් අඹ ගස් විස්ථාපනය කිරීම හා තිරිහන් කිරීමට කටයුතු සිදුකල යුතුවේ.

බහුල ලෙස වගාකර ඇති විවිධ වර්ගයේ රඹුටන් වගා සහ මැංගුස්ටින් වගා සඳහා ද, හොඳ නඩත්තු ක්‍රම උපයෝගී කරගත යුතුව ඇත.

අඬු නඩත්තු තත්ත්වයේ පවතින ඌන සංවර්ධිත පලතුරු වගා හොඳින් නඩත්තු කිරීමත් ඒවායේ පාලු සිටුවීමට විවිධ වර්ගයේ දර්ශ එකතුකර එම පාලු සිටුවීමත් සිදුකළ යුතුයි.

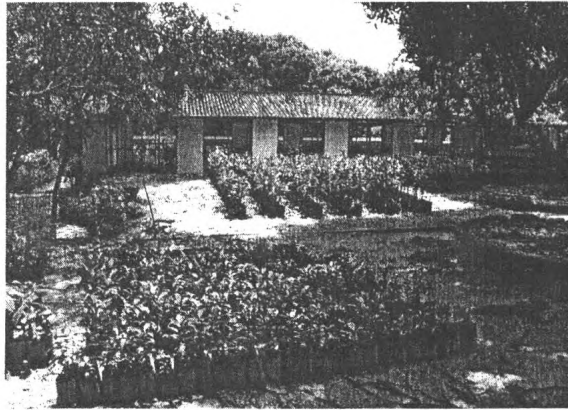
2. ලංකාවට ගැලපෙන වෙනත් රටවල වැවෙන පලතුරු වර්ග එකතු කර ස්ථාපනය කිරීමේ වැඩසටහන.

(ප්‍රතිපාදනය - මිලියන 4)

ලංකාවේ තෙත් කලාපයේ පරිසර තත්ත්වයට ගැලපෙන පිටරටින් ගෙන්වා හඳුන්වාදිය හැකි පලතුරු වර්ග බොහෝ ගණනාවක් ඇත. ඉන්දියාව, මැලේසියාව, ඉන්දුනීසියාව, තායිලන්තය, ඕස්ට්‍රේලියාව, විශේෂයෙන්ම වැනි රටවල් වල අප රටට හඳුන්වාදිය හැකි පලතුරු වර්ග ගණනාවක් ඇත. පළමුවෙන් මෙම වර්ග පිළිබඳව මනා අවබෝධයක් ලබාගත යුතුයි. ඉන්පසුව එම වර්ග මෙරටට පර්යේෂණ තත්ත්වය යටතේ ගෙන්වීමට කටයුතු ආරම්භ කළ යුතුවේ. පර්යේෂණ නිලධාරීන් සහ කෘෂිකර්ම උපදේශකවරුන් කණ්ඩායමක් විදේශ ගතව අදාල වර්ග අපරටට නිත්‍යනුකූලව ගෙන්වීමට කටයුතු සිදුකල යුතුයි. ඉන්පසු ඒවා ක්‍රමානුකූලව ස්ථාපනය කළ යුතුයි.

3. පැල තවානේ තත්වය සහ පැල නිෂ්පාදනය ඉහළ දැමීම.
(ප්‍රතිපාදන - මිලියන 3)

දැනට තිබෙන පැල තවානේ ගොඩනැගිලි නවීකරණය කර ගැනීමටත්, අවශ්‍යතාවය අනුව අලුත් තවානේ නව හරිතාගාර සකසා ගැනීමටත් මෙම ප්‍රතිපාදනය ප්‍රයෝජනයට ගත යුතුයි. එයට අමතරව පැල නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා මිලියන 1 ක ප්‍රතිපාදනයක් වෙන්කර ගත යුතුවේ. මෙමගින් පැල නිෂ්පාදනය, පැල 25000 කින් ඉහළ දැමීමට කටයුතු සිදුකළ යුතුයි.

4. පලතුරු සම්බන්ධ පර්යේෂණ කටයුතු ශක්තිමත් කිරීම සහ තාක්ෂණය හුවමාරු කිරීමේ කටයුතු නංවාලීම. (ප්‍රතිපාදනය - මිලියන 05)

මෙම ප්‍රතිපාදනයෙන් මිලියන 4 ක් පර්යේෂණ කොටසේ දැනට ස්ථාපනය කර ඇති පර්යේෂණ වගාවන් නගා සිටුවීමට භාවිතා කළ යුතුව ඇත. බොහෝ වගාවන් පිහිටුවා ඇත්තේ ක්‍රමානුකූලව නොවේ. භූමි පිළියෙල කිරීම, වැටි දැමීම, ක්‍රමවත් පිවිසුම් මාර්ග සකසා ගැනීම, කානු දැමීමට, ජල වහනය දියුණු කිරීමට මෙම ප්‍රතිපාදන උපයෝගී කරගත යුතුයි. මෙයට අමතරව පලතුරු වගා කිරීම සඳහා භාවිතා කරන පන්දලම් ඉතා ක්‍රමානුකූලව පිහිටුවිය යුතුයි. ඒ සඳහා අවශ්‍ය කොන්ක්‍රීට් කනු සකසා ගැනීම සඳහා මෙම ප්‍රතිපාදන උපයෝගී කරගත හැකියි. විශේෂයෙන් පර්යේෂණ කොටසේ භූමි අලංකාරනය සඳහාද කටයුතු කළ යුතුයි.

මෙයට අමතරව මිලියන 01 ක ප්‍රතිපාදනයක් දෙමුහුම් බීජ නිෂ්පාදනය මගින් විවිධ වර්ගයේ පලතුරු සැකසීමට උපයෝගී කරගත හැකියි.

තාක්ෂණ හුවමාරු කිරීමේ වැඩසටහන දැරීමත් කිරීම (මිලියන 1)

පලතුරු වගාව ප්‍රචලිත කිරීමට මෙම ප්‍රතිපාදන උපයෝගී කරගත හැකියි. ගෘහ ආර්ථිකය නැංවීමට පලතුරු වගාවන් ස්ථාපනය කිරීමට සහ පලතුරු වර්ග වලින් විවිධ ද්‍රව්‍ය සැකසීමේ තාක්ෂණය බෙදා දීමට වැඩි ප්‍රමුඛතාවයක් ලබාදිය යුතුවේ.

5. ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියාව (ප්‍රතිපාදනය - මිලියන 03)

ප්‍රධාන පර්යේෂණ ගොඩනැගිල්ල අසල වූ නිවාස 2 සහ ඊයදුරු විවේක නිවාස අලුත්වැඩියාවට භාවිතා කළ යුතුව ඇත. නිල නිවාසවල වහල අලුතෙන් සකසා සිටිලිම් ගසා බිත්ති පිලිසකර කර මනා පෙනුමක් ලැබෙන ලෙස නවීකරණය කළ යුතුයි. වැසිකිලි පහසුකම්ද ක්‍රමානුකූලව සැකසිය යුතුයි.

6. පාරවල් තනා ගැනීම (ප්‍රතිපාදනය - මිලියන 05)

දැනට තාර දමා ඇති පාර තවදුරටත් පිලිසකර කර ගත යුතු අතර අනෙක් මාර්ග පද්ධතිය සකසා ගැනීමට මෙම ප්‍රතිපාදනය භාවිතා කළ යුතුව ඇත.

7. වැට ගැසීම (ප්‍රතිපාදනය - මිලියන 10)

ආයතනයේ ඉදිරිපස වැට ගලවා අත්තිවාරමක් ගසා ඊට වඩා උසින් වැඩි කොන්ක්‍රීට් (අඩි 10 පමණ) කණු සිටුවා දැල් ගසා වැට ශක්තිමත් කළ යුතුයි. ගලවන කණු සහ කම්බි උපයෝගී කරගෙන වැට නොමැති කොටස් වල වැට ගැසිය යුතුයි.

8. ජල සම්පාදනය දියුණු කිරීම (ප්‍රතිපාදනය - මිලියන 3)

පර්යේෂණ වගාවනට සහ අනෙක් වගාවනට ජල සම්පාදනය කළ හැකිවන ලෙස ජල සම්පාදන පද්ධතිය දියුණු කර ගැනීමට මෙම ප්‍රතිපාදන භාවිතා කළ යුතුයි.

2012 වසරේ විදුලි සන්නිවේදන සේවාවලට වැඩිදියුණු කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගය

වැඩසටහන	අනු වැඩසටහන	ප්‍රතිපාදන (මිලියන)	මුළු ප්‍රතිපාදන (මිලියන)
i. ප්‍රධාන හා උණු පලතුරු වගාවන් සංවර්ධනය	i. භූමිය සැකසීම, වැටි කැනු, ජවනනය දියුණු කිරීම (ශ්‍රමය සඳහා)	03	04
	ii. කප්පාදුව, පොහොර දැමීම, නඩත්තුව, පාලන සිටුවීම ආදිය (ශ්‍රමය සඳහා)	01	
ii. විදේශ රට වලින් මෙම පලතුරු උයනට විවිධ පලතුරු පැල ගෙන්වීම හා ස්ථාපනය	i. විදේශ සංචාර	02	04
	ii. විදේශයෙන් ගෙන්වන පලතුරු පැල ස්ථාපනයට භූමිය සකසා ගැනීම සහ පිහිටුවීමට	02	
iii. පැල තවදුරටත් තත්ත්වය සහ පැල නිෂ්පාදනය ඉහළ දැමීම	i. දැනට ඇති පැල තවදුරටත් ගොඩනැගිලි නවීකරණයට හා නව දැල් ගෘහ සකසා ගැනීමට	02	03
	ii. පලතුරු පැල නිෂ්පාදනය	01	
iv. පලතුරු සම්බන්ධ පර්යේෂණ කටයුතු හා තාක්ෂණ හුවමාරු කිරීමේ වැඩසටහන	i. පලතුරු පර්යේෂණ භූමිය සංවර්ධනය අවශ්‍ය කටයුතු පාලනයට	03	05
	ii. දෙමුහුම් පලතුරු නිපදවීම	01	
	iii. තාක්ෂණික හුවමාරුව (ආහාර තාක්ෂණය ඇතුළු ප්‍රතිලාභීන් ගණන 1000)	0.07	
	iv. ලිපි දුරකථන සඳහා	0.03	
v. ගොඩනැගිලි නවීකරණය	ප්‍රධාන පර්යේෂණ ගොඩනැගිල්ල අසල වූ නිවාස 2 සහ රියදුරු විවේකාගාරය නවීකරණය	03	03
vi. පාරවල් නවීකරණය	දැනට තාර දමා ඇති පාරවල් පිලිසකර කර අනෙක් පාරවල් සැකසීම	05	05
vii. වැට ගැසීම	මධ්‍ය ඉදිරිපස වැට ගලවා අලුතෙන් ඉදිකර, වැටවල් නොමැති ප්‍රදේශ වල වැට ගැසීම.	10	10
viii. ජල සම්පාදනය දියුණු කිරීම	පර්යේෂණ හා අනෙක් වගාවන්ට ජලය සැපයෙන ලෙස ජල සම්පාදන පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම.	03	03
එකතුව			37

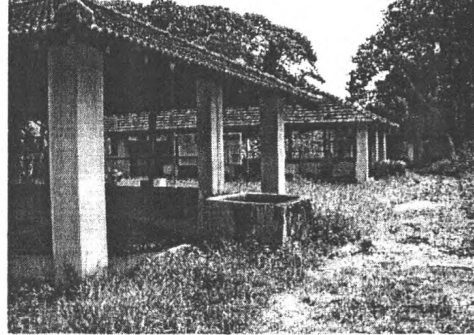
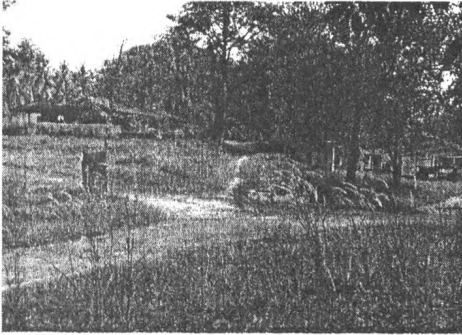
2012 වසරේ ඉටුකර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන කටයුතු

- i. අලුතෙන් පැල සිටුවීමට හමිය සකසා පලතුරු පැල සිටුවීම ක්‍රමානුකූලව ආරම්භ වී තිබීම.
- ii. විදේශ රටවලින් අප රටේ තෙත් කලාපයට ඔරොත්තු දෙන පලතුරු පැල ගෙන්වා තිබීම.
- iii. පැල තවන නවීකරණය කර අලුත් පැල තවනක් සකසා පැල නිෂ්පාදනය පැල 25,000 වැඩි වී තිබීම.
- iv. පලතුරු පර්යේෂණ වැඩසටහනෙන් විවිධ වර්ගයේ අතිජනන පලතුරු වර්ග නිපදවා තිබීම හා තාක්ෂණ ප්‍රචාරන කටයුතු ඉටු වී තිබීම.
- v. පර්යේෂණ ගොඩනැගිල්ල අසල පැරණි නිල නිවාස නවීකරණය කර තිබීම.
- vi. අභ්‍යන්තර පාරවල් සකස් වී තිබීම
- vii. ශක්තිමත් වැටක් ඉදිකර තිබීම.
- viii. පර්යේෂණ හා අනෙක් වගාවන්ට ජල සම්පාදන පහසුකම් ලබා දී තිබීම.

**ජෛව විවිධත්වයක් ඇති පලතුරු උයන පිහිටුවීම
2013 වැඩසටහන**

1. දැනට පිහිටුවා ඇති ප්‍රධාන හා අනෙක් පලතුරු වගාවන් වැඩිදියුණු කිරීම.
මේ යටතේ දැනට පිහිටුවා ඇති ප්‍රධාන පලතුරු වගාවන් වල ජෛව විවිධත්වයක් ඇති පලතුරු දර්ශ ස්ථාපනයත්, ඌණ සංවර්ධිත සහ කැලෑ පලතුරු දර්ශ ස්ථාපනයත් තවදුරටත් සිදුකරගත යුතුයි. බොහෝ පලතුරු වගාවන් සඳහා රසායනික පොහොර වලට අමතරව කොම්පෝස්ට් පොහොර ඉතා අත්‍යවශ්‍යයි. එබැවින් දැනට කොම්පෝස්ට් සැකසීම භාවිතා කරන හම් පහසුකම් සහ ගොඩනැගිලි පහසුකම් නවීකරණය කළ යුතුයි. මේ අනුව පලතුරු විවිධ දර්ශ ස්ථාපනයට සහ නඩත්තුවට මිලියන 2 ක්ද මිනි බැකෝ (mini Baco) මිලියන 3 ක්ද, තිබෙන්නා වූ ජලාශය සහ තවත් ජලාශයක් සකසා ගැනීමට මිලියන 3 ක්ද ප්‍රතිපාදන භාවිතා කළ යුතුයි.
2. දේශීයව සහ විදේශීය පලතුරු වර්ග එකතු කිරීමේ වැඩසටහන
මෙම වැඩසටහන 2013 වසරේදීත් සිදුකළ යුතුයි. එකතු කරගත් වර්ග වල අඩුවක් ඇතොත් නැවත වරක් වෙනත් විදේශ රටක සංචාරය කර අලුත් පලතුරු දර්ශ එකතු කර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වේ. මෙයට අමතරව දේශීයව ඇති ඌණ සංවර්ධිත පලතුරු එකතු කිරීම සහ කැලෑ පලතුරු වර්ග තවදුරටත් එකතුකර ගත යුතුවේ.
  - i. විදේශ සංචාර සඳහා මිලියන 02
  - ii. දේශීය පලතුරු එකතු කිරීමේ වැඩසටහන මිලියන 05
  - iii. පලතුරු වගා නඩත්තුවට ජල සම්පාදනයට ගැනීමට මිලියන 1 වෙන්කර ගත යුතුයි

3. පලතුරු පැල වලට අවශ්‍ය කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවා ගැනීමේ භූමිය හා ඒ අසල වූ ගොඩනැගිලි පද්ධතිය වැඩිදියුණු කර කොම්පෝස්ට් නිපදවා ගැනීමට මිලියන 2.5 භාවිතා කළ හැකිවේ.

4. තවාන් කටයුතු ශක්තිමත් කර පැල නිෂ්පාදනය වැඩි දියුණු කිරීම. (ප්‍රතිපාදන මිලියන 05)
පලතුරු පැල නිෂ්පාදනය අඩුණ්ඩව සිදුකළ යුතුය. එම නිසා ඒ සඳහා මිලියන 1 ප්‍රතිපාදනයක් වෙන්කරගත යුතුයි. පැල තවානේ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය පොහොර ගබඩාවක් ආයුධ ගබඩා කිරීමට සුදුසු ගබඩාංගණය ප්‍රමාණවත් නොමැති බැවින් ගබඩා පහසුකම් සහ තවානේ ගොඩනැගිලි පහසුකම් අලුතෙන් ඉදි කිරීමට සහ නවීකරණය කිරීමට මිලියන 04 ක ප්‍රතිපාදනයක් භාවිත කළ යුතුව ඇත.

5. පලතුරු පර්යේෂණ කටයුතු ශක්තිමත් කිරීම (ප්‍රතිපාදනය - මිලියන 14.5)
පලතුරු පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ කටයුතු වලදී අඩුපාඩුවක් ලෙස පවතින්නේ පලතුරු පසු අස්වනු තාක්ෂණය සහ විවිධ වර්ගයේ පලතුරු සැකසීම පිළිබඳ පර්යේෂණ කටයුතු ඉටුකර ගැනීමට ගොඩනැගිලි පහසුකම් සහ රසායනාගාර පහසුකම් නොමැති වීමයි. ඒවා වැඩිදියුණු කර ගැනීමට මෙම ප්‍රතිපාදනය භාවිතා කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. පලතුරු භාවිතයෙන් විවිධ නිෂ්පාදන නිපදවීමේ පර්යේෂණ කර ඒවා ප්‍රචලිත කරගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. පෝෂ්‍ය ගුණයෙන් යුත් පලතුරු බීම, විවිධ ආහාර වර්ග අලවියට පසුකලෙක සිදුකළ හැකියි.

6. දැනට ඇති ගොඩනැගිලි නවීකරණය (ප්‍රතිපාදනය - මිලියන 05)
ගබඩා භාරකරු දැනට පදිංචි නිවස ගොවිපළ කළමනාකරු සහ ඒ අසල ඇති නිවාස ඇතුලු අනෙක් ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියාවට මෙම මුදල භාවිතා කළ හැකියි. බොහෝ ගොඩනැගිලි කාලාන්තරයක් මුළුල්ලේ අඩු නඩත්තු තත්ත්වයේ පවතින බැවින් ඒවා නවීකරණය කිරීම අවශ්‍යය කටයුත්තකි.

7. මහා මාර්ග පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම (ප්‍රතිපාදනය - මිලියන 10)

පාරවලට හාර දමා පිළියෙල කිරීමට යුතුම අත. එලෙසම කොළ පාඳු වැලකෙන ලෙස කානු කපා කොන්ක්‍රීට් දමා පිළියෙලකර ගත යුතු අවස්ථාවලදී එලෙස කටයුතු කළ යුතු වේ.

8. අනෙකුත් උපාංග

අතුරු පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයට පිවිසෙන ස්ථානයේ වූ හන්දියේ අලංකාරනය සඳහා ආවේණික ආකෘති ඉදිකිරීම

තෝරාගත් ස්ථාන වල පලතුරු ව්‍යුහ ගොඩ නැගීම.

2013 වසරේ වියදම් සාරාංශය

වැඩසටහන	අනු වැඩසටහන	ප්‍රතිපාදන (මිලියන)	මුළු ප්‍රතිපාදනය (මිලියන)
i. දැනටමත් පිහිටුවා ඇති ප්‍රධාන හා අනෙක් පලතුරු වගාවන් වැඩිදියුණු කිරීම හා අලුතෙන් වර්ග ස්ථාපනය	i. නඩත්තුව (ශ්‍රමය)	02	08
	ii. Mini baco මිලයට ගැනීම	03	
	iii. ජලය වැඩිදියුණු කිරීම සහ නව ජලාශයක් සකසා ගැනීම (පැරණි ජලාශය හා නව ජලාශය ගොඩනැගීම)	03	
ii. දේශීය සහ විදේශීය පලතුරු වර්ග එකතු කර ස්ථාපනය	i. විදේශීය පලතුරු වර්ග එකතු කිරීමේ වැඩසටහන	02	08
	ii. දේශීය පලතුරු වර්ග එකතු කිරීමේ වැඩසටහන	0.5	
	iii. පලතුරු වර්ග නඩත්තුව (ශ්‍රමය)	2.5	
	iv. කොම්පෝස්ට් නිපදවීමේ ගොඩනැගිලි නවීකරණය සහ භූමිය සකසා ගැනීම	03	
iii. තවමත් කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීම හා පැල නිෂ්පාදනය (20,000)	i. පැල නිෂ්පාදනය (පැල 20,000)	01	05
	ii. පොහොර ගබඩා හා ආයුධ ඇතුළු වෙනත් දෑ දැමීමට නව ගබඩාවක් ඉදි කිරීම	04	
iv. පලතුරු පර්යේෂණ කටයුතු ශක්තිමත් කිරීම	i. පලතුරු ආහාර තාක්ෂණ පර්යේෂණ කටයුතු ශක්තිමත් කර ගැනීමට පහසුකම් ගොඩනැගීම (ගොඩනැගිලි හා රසායනාගාර)	14.5	15

වැඩසටහන	අනු වැඩසටහන	ප්‍රතිපාදන (මිලියන)	මුළු ප්‍රතිපාදන (මිලියන)
	ii. තාක්ෂණය හුවමාරු කිරීමේ වැඩසටහන් සඳහා	0.45	
	iii. ලිපි ද්‍රව්‍ය	0.5	
v. දැනට ඇති ගොඩනැගිලි නවීකරණය	ගබඩා භාරකරු දැනට පදිංචි නිවස ගොවිපළ කළමනාකරු හා අනෙක් නිවාස නවීකරණය	05	05
vi. මහා මාර්ග පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම	මහා මාර්ග පද්ධතිය සැකසීම	10	10
vii. අනෙකුත් ව්‍යුහ ගොඩනැගීම	අවශ්‍ය ස්ථානවල පලතුරු ව්‍යුහ ගොඩනැගීම පාර දෙපස අලංකාර කිරීම නාම පුවරු සකසා ගැනීම සෙවන ගෘහ සකසා ගැනීම. කම්කරු විවේකාගාරයක් ඉදිකර ගැනීම	05	05
එකතුව			56

2013 වර්ෂය අවසානය වන විට ඉටුකළ යුතු කටයුතු පහත සඳහන් පරිදිය.

1. විවිධ වර්ගයේ ජෛව විවිධත්වයක් ඇති පලතුරු එකතුකර ස්ථාපනය කර තිබීම.
2. mini baco යන්ත්‍රයක් මිලයට ගැනීම.
3. නව ජලාශයක් ගොඩනැගීම සහ තිබෙන්නා වූ ජලාශය පිළිසකර කර තිබීම.
4. ආයතනයේ පලතුරු වගාවන් සඳහා කොම්පෝස්ට් නිපදවීමේ වැඩසටහන ක්‍රමානුකූලව තිබීම.
5. ගබඩා පහසුකම් ගොඩනගා තිබීම.
6. පසු අස්වනු තාක්ෂණය සඳහා අවශ්‍ය ගොඩනැගිලි සහ පහසුකම් සකසා ගෙන තිබීම.
7. නිල නිවාස නවීකරණය කර තිබීම.
8. මාර්ග පද්ධතිය සකසා තිබීම.
9. තෝරාගත් ස්ථාන වල අලංකාරය සඳහා පලතුරු අකෘති ගොඩනගා තිබීම.

වැඩසටහන	අනු වැඩසටහන	ප්‍රතිපාදන (මිලියන)	මුළු ප්‍රතිපාදන (මිලියන)
iii. පැල තවානේ කටයුතු යක්තිමත් කර පැල නිෂ්පාදනය වැඩිදියුණු කිරීම	i. පලතුරු පැල නිෂ්පාදනය පැල 25,000	01	02
	ii. තවානේ තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම	01	
iv. පලතුරු පර්යේෂණ වල තත්ත්වය ඉහළ නංවාලීම	i. අස්වනු කොරාකෑම වලක්වා ලීමට භූමිය වටා වූ ඉතිරි වැටවල් ගැසීම	4.75	05
	ii. තාක්ෂණය හුවමාරු කිරීමේ වැඩසටහන් සඳහා	0.2	
	iii. ලිපි ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීම	0.05	
v. ගොඩනැගිලි නවීකරණය	i. ඉතිරි ගොඩනැගිලි නවීකරණය සඳහා	02	02
එකතුව			15

පලතුරු උයනේ අලංකාරය සඳහා එහි ස්ථාපනය කළ යුතු ව්‍යුහ සහ ආකෘති

- i. පලතුරු ගෙඩි ආකෘති මගින් අලංකාරණය වී තිබීම.
- ii. එළිමහනේ අසුන් ගැනීමට හුදුසු ස්ථාන සකස් කිරීම.
- iii. කුරුල්ලන් ආකර්ශනය කර ගැනීමට අවශ්‍ය දෑ සපයා දී තිබීම.
- iv. ඉතා සරල සහ අඩු වියදමින් ගිමන් සල් 4 ක් පිහිටුවා තිබීම.
- v. කුඩා පාරවල් වල ආරක්ෂක දෑ වැල් වර්ගයේ පලතුරු වගාකර තිබීම.
- vi. භූමි අලංකාරණය සඳහා කටයුතු මනා ලෙස ඉටුකර තිබීම. සියලුම භූමි අලංකාරණය හැකි සෑම අවස්ථාවේම පලතුරු වලින් පමණක් නිමකර තිබීම.
- vii. ගෙවත්ත වැඩිදියුණු කර තිබීම.

වර්ෂ 4 සංවර්ධන වැඩසටහනෙන් පසු බලාපොරොත්තු වන ප්‍රගතිය

- i. ඉතා ක්‍රමානුකූලව පර්යේෂණ වගාවන් සහ ජෛව විවිධත්වයෙන් යුතු පලතුරු වගාවන් ස්ථාපනය වී තිබීම.
- ii. එම පලතුරු පිළිබඳ විස්තර සහිත නාම පුවරු ප්‍රදර්ශනය කර තිබීම.
- iii. ඒකාකාර නඩත්තු ක්‍රමය අනුගමනයට පිවිසි තිබීම සහ පහසුකම් සපයාගෙන තිබීම.
- iv. පොත පතේ වූ තාක්ෂණය මනා අන්දමින් ක්ෂේත්‍රයේ වූ පලතුරු වගාවන්ට හා පර්යේෂණ වගාවන්ට යොදවා ඒවා ඉතා සශ්‍රීක අන්දමින් පෙනෙන පරිදි වර්ධනය වී තිබීම.
- v. ජෛව විවිධත්වයෙන් යුත් පලතුරු එකතුව සාර්ථක අන්දමින් භූමියේ සිටුවා ක්‍රමානුකූලව පවත්වාගෙන යාම.
- vi. ඕනෑම පලතුරු වගාවක් හෝ පර්යේෂණ වගාවක්ම ලෙහෙසියෙන් නිරීක්ෂණ කළහැකි වන ලෙස මාර්ග පද්ධතිය සැකසී තිබීම.
- vii. භූමිය තිසි අන්දමින් පලතුරු වගාව සඳහා භාවිතා කර තිබීම.
- viii. පලතුරු වගාව ප්‍රචාරණය කිරීමට අවශ්‍ය අන්දමට පැල නිෂ්පාදනය කිරීමේ වැඩසටහන් යක්තිමත් වී තිබීම.
- ix. පලතුරු වලින් විවිධ නිෂ්පාදන නිපදවීමේ වැඩසටහනකට අවතීර්ණය වී තිබීම සහ එවැනි නිපැයුම් අලෙවිය.
- x. පලතුරු වගාව පිළිබඳ දැනුම ලබා ගැනීමට වගාභූමිය තුළ දින එකක් ගත කිරීමට හැකිවන ලෙස ආදර්ශමත් වැඩසටහන් පෙළගැසී තිබීම.

කමිටු පත් කිරීම

ප්‍රගතිය පිළිබඳ අධීක්ෂණ කමිටුව

මාස 03 කට වරක් ප්‍රගති සමාලෝචනයක් ඉටුවිය යුතුයි.

1. අභිරේක ලේකම් (කෘෂි තාක්ෂණ)
2. අභිරේක ලේකම් (සංවර්ධන)
3. අධ්‍යක්ෂ (සංවර්ධන)
4. කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
5. අධ්‍යක්ෂ (උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය)
6. අභිරේක අධ්‍යක්ෂ (පලතුරු බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය)
7. නිවසු අභිරේක අධ්‍යක්ෂ වැ. බ. (පලතුරු බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය)

තාක්ෂණික කමිටුව

1. අභිරේක ලේකම් (කෘෂි තාක්ෂණ)
2. අභිරේක ලේකම් (සංවර්ධන)
3. අධ්‍යක්ෂ (උද්‍යාන බෝග පර්. හා සං. ආයතනය, ගන්නොරුව)
4. ආචාර්ය රොනාන් විජේකෝන් මයා (ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය මධ්‍යස්ථානය)
5. ආචාර්ය ඩබ්. එම්. ඒ. ඩී. බී. වික්‍රමසිංහ මයා (ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය)
6. ආචාර්ය සිරිල් විජේසුන්දර මයා (උද්භිද උද්‍යානය, ජේරාදෙනිය)
7. ආචාර්ය මානෙල් දසනායක මිය (නිවසු අභිරේක අධ්‍යක්ෂ වැ. බ., කොරණ)
8. ආචාර්ය සුභ භික්කේන්ද්‍ර මයා (උද්‍යාන බෝග පර්. හා සං. ගන්නොරුව Unit 02)
9. ප්‍රධාන ඉංජිනේරු (කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව)
10. ප්‍රාදේශීය ඉංජිනේරු (වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව)

Ministry of Agriculture

ACTION PLAN - YEAR 2011 - CAPITAL EXPENDITURE

Title of the Project : Establishment of bio diversity garden of tropical fruits at Horana
 Institute / Department : Fruit Crop Research & Development Centre, Horana

Responsible Officer : Dr. Manel Dassanayake, Actg. Addl. Director, FCRDC, Horana

Thrust area	Outcome/ Sub outcome	Indicator	Allocation for 2011 Rs.m.	Activity	Cumulative Targets 2011					Districts and Divisional Secretariats Benefitted	Responsibility	
					Financial/ Physical Targets FT & PT	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr			
Establishment of bio diversity garden of tropical fruits at Horana	Area map	Area map	0.171	Production of an area map Development map for garden	FT	171000	171000	171000	171000	171000	Kalutara - Horana	Dr. Wickramasinghe, NRMG; Dr. Rohan Wijekoon,AVC; Dr. E.M. Dassanayake,FCRDC
					PT	Completion of area map			Completion of a development map			
			FT	30000	65000	100000	129000					
			PT									
			FT		100,000	100,000	100,000	100,000				
			PT									
			FT		200,000	200,000	200,000	200,000				
			PT		Calling tenders & awarding	Purchase of office equipments & renovation						
			FT		125,000	125,000	125,000	125,000				
			PT									
				Purchase of office furniture (chairs, tables, cupboards etc.)								

**Title of the Project : Establishment of bio diversity garden of tropical fruits at Horana
Institute / Department : Fruit Crop Research & Development Centre, Horana**

Responsible Officer : Dr. Manel Dassanayake, Actg. Addl. Director, FCRDC, Horana

Thrust area	Outcome/ Sub outcome	Indicator	Allocation for 2011 Rs.m.	Activity	Cumulative Targets 2011				Districts and Divisional Secretariats Benefitted	Responsibility
					Financial/ Physical Targets FT & PT	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr		
Developed land of 20ha Mechanization		Newly developed land area (20ha)	2.55	Land development (20ha), landscaping	FT	500000	500000	500000	500000	Addl. Director, FCRDC; Dr. E.M. Dassanayake
					PT	uproot old rubber plantation and clearing				
		Tools available for maintenance		Purchase of farm equipment (Tractor mounted grass cutter, 04 grass cutters, Chain saw, garden structures etc.)	FT	1250000	1250000	1250000	1250000	
					PT	650000	650000	650000	650000	
				Purchase of plant machinery (Pruning saws, pruning knives, boom sprayers, secateurs, budding knives, aluminium ladders, measuring tapes etc.)	FT	150000	150000	150000	150000	20ha newly developed land
					PT	Purchase of agro chemicals				
Maintenance of already established fruit cultivations			4.4	Improvement of already established fruit varieties mother plant cultivations and field gene banks (major and minor fruit crops) (40ha)	FT	1,100,000	2,200,000	3,300,000	4400000	
					PT	10ha	20ha	30ha	40ha	
			0.3	Exploration and reintroduction of new tropical fruit varieties	FT	25000	100000	150000	300000	Ms. M.K. Thanthige, RO Mr. SDDN Sandanayake, AI Ms. WD Jayalatha, AI Ms. PPS Perera, AI Ms. MARL Perera, AI
					PT	Collection of under utilized fruit crop cultivars	Collection of primitive fruit cultivars	Maintenance of collected germplasm	Introduction of foreign germplasm	

Ministry of Agriculture

ACTION PLAN - YEAR 2011 - CAPITAL EXPENDITURE

Title of the Project : Establishment of bio diversity garden of tropical fruits at Horana Institute / **Department :** Fruit Crop Research & Development Centre, Horana

Responsible Officer : Dr. Manel Dassanayake, Actg. Addl. Director, FCRDC, Horana

Thrust area	Outcome/ Sub outcome	Indicator	Allocation for 2011 Rs.m.	Activity	Cumulative Targets 2011				Districts and Divisional Secretariats Benefitted	Responsibility	
					Financial/ Physical Targets FT & PT	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr			4 Qtr
Establishment of bio	Area map	Area map	0.171	Production of an area map Development map for garden	FT	171000	171000	171000	171000	Kalutara - Horana	Dr. Wickramasinghe, NRM; Dr. Rohan Wijekoon, AVC; Dr. E.M. Dassanayake, FCRDC
					PT	Completion of area map		Completion of a development map			
			FT	30000	65000	100000	129000				
			PT								
			FT		100,000	100,000	100,000				
			PT								
			FT		200,000	200,000	200,000				
			PT								
			FT								
			PT		Calling tenders & awarding	Purchase of office equipments & rennovation					
		FT			125,000	125,000	125,000				
		PT									
				Purchase of office equipment (office furniture, Laptop computer, photocopy machine, Fax machine, scanner, multimedia projector)							
				Purchase of office furniture (chairs, tables, cupboards etc.)							

Dr. E.M. Dassanayake;
FM, FCRDC, Horana

Title of the Project : Establishment of bio diversity garden of tropical fruits at Horana Institute / Department : Fruit Crop Research & Development Centre, Horana

Responsible Officer : Dr. Manel Dassanayake, Actg. Addl. Director, FCRDC, Horana

Thrust area	Outcome/ Sub outcome	Indicator	Allocation for 2011 Rs.m.	Activity	Cumulative Targets 2011				Districts and Divisional Secretariats Benefitted	Responsibility
					Financial/ Physical Targets FT & PT	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr		
New nursery site development	Nursery space	0.425	Improvement of fruit crop nursery and planting material production programme Improvement of fruit crop nursery	<ul style="list-style-type: none"> * Construction of necessary structure * Purchase of polythene, fertilizers, agro chemicals etc. 	35000	70000	110000	145000	Kalutara - Horana	FM, FCRDC,
					FT	70000	140000	210000		
Strengthen research activities High yielding good quality hybrids of papaya, passion fruit & mango	F1 hybrids of papaya, passion fruit & mango	0.5	Strengthen fruit crop research activities (production of fruit hybrid varieties) Development of F ₁ hybrids - Evaluation of F ₁ hybrids of passionfruit & mango		PT		10,000 plants	20,000 under utilized fruit plants		
					FT	169300	310600	427900		
					PT	Production of F ₁ hybrid seeds of papaya ; Production of F ₁ hybrids of passionfruit	Establishment & evaluation of F ₁ hybrids of papaya in 6 locations. Evaluation of F ₁ hybrids of passion fruit & mango	Maintenance of F ₁ hybrids of papaya, passion fruit & mango		I. Kalubowila, RO, FCRDC, Horana

Title of the Project : Establishment of bio diversity garden of tropical fruits at Horana Institute / Department : Fruit Crop Research & Development Centre, Horana

Responsible Officer : Dr. Manel Dassanayake, Actg. Addl. Director, FCRDC, Horana

Thrust area	Outcome/ Sub outcome	Indicator	Allocation for 2011 Rs.m.	Activity	Cumulative Targets 2011					Districts and Divisional Secretariats Benefitted	Responsibility
					Financial/ Physical Targets FT & PT	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr		
Increase high yielding good quality durian and citrus varieties for cultivation	F1 durian & citrus hybrids citrus 4 durian 4	0.5	Development of durian and citrus (orange and mandarin) F ₁ hybrids - Make the crosses Evaluation of crosses	FT	100000	240000	380000	500000	Kalutara - Horana	W. D. Lesly, RO, FCRDC, Horana	
				PT	Make the 200 crosses of citrus High density planting of durian - 700 durian F ₁	Seed extraction and nursery preparation of citrus 200 crosses	Evaluation and selection of F ₁ s citrus 200 durian 700	Evaluation and selection of F ₁ hybrids citrus 200 durian 700			
Renovation of road	3km of developed roads	0.4	Internal road development (3km)	FT		Calling tenders	400000	400000		FM, FCRDC,	
Effective irrigation facility	Irrigation facility	0.1	Improve existing irrigation facilities	FT	25000	50000	75000	100000		FM, FCRDC,	
				PT		Calling tenders	Calling tenders & awarding				
TOTAL		10		FT	62500	75000	87500	100000		Mr. Chandana Samarawickrama, ARPO	
				PT	10 classes	25 classes	35 classes	50 classes			
					1,787,800	6,246,600	8,236,400	9,850,000			

Expenditure Classification

Project Name :- Establishment of bio diversity garden of tropical fruits at Horana

Ministry :- Ministry of Agriculture

Vote No. :-

Institute :- Fruit Crops Research & Development Centre, Horana

Total Provision for the year 2011 :- Rs. Mn.10.0

Item	Description	Total Provision Rs.	Adtl. Director/ AFM Project	IK	WDL	MKT	NRMC	TOTAL
1	Salaries (Contract)							
2	Overtime							
3	Travelling (Local)	250,000.00	90,000.00	20,000.00	30,000.00	50,000.00	60,000.00	250,000.00
4	Travelling (Fign)							
	Supplies							
5	Stationery	65,000.00	50,000.00	5,000.00	10,000.00			65,000.00
6	Fuel							
6.1	Fuel for Travelling	260,000.00	54,000.00	60,000.00	50,000.00	80,000.00	16,000.00	260,000.00
6.2	Fuel for land preparation	100,000.00	100,000.00					100,000.00
7	Entertainment	50,000.00	50,000.00					50,000.00
8	Laboratory Chemicals							
9	Agro Chemicals & fertilizer & others	870,000.00	430,000.00	215,000.00	55,000.00	70,000.00		870,000.00
10	Fertilizer							
11	Others Expenditure							

	Maintenance Expenditure												
12	Vehicles	100,000.00				70,000.00						30,000.00	100,000.00
13	Machinery	15,000.00					15,000.00						15,000.00
14	Other Expenditure including labour contract Jungle clearing (Rs. 376,000.00)	660,000.00				640,000.00	20,000.00						660,000.00
	Contractual Services												-
15	Telecommunication												-
16	Electricity & Water												-
17	Contract Labor Salaries	4,500,000.00				4,000,000.00	200,000.00	100,000.00					4,500,000.00
18	Training												-
19	Other expenditure (Irrigation, Road development, and others)	575,000.00				500,000.00	10,000.00					65,000.00	565,000.00
	Maintenance of capital assets												-
20	Buildings & Structures – Farm office	100,000.00				100,000.00							100,000.00
21	Plant, Machinery/Equip & others	725,000.00				725,000.00							725,000.00
22	Vehicles												-
23	Other expenditure	10,000.00					10,000.00						10,000.00
	Acquisition & construction												-
24	Office equipment	200,000.00				200,000.00							200,000.00
	Office furniture	125,000.00				125,000.00							125,000.00
25	Building & structures – nursery and others	145,000.00				145,000.00							135,000.00
26	Acquisition of equipment												-
26.1	Lab Equipment												-
26.2	Farm Equipment	1,250,000.00				1,250,000.00							1,250,000.00
27	Other expenditure												-
	Total	10,000,000.00				8,529,000.00	500,000.00	500,000.00	500,000.00	300,000.00	171,000.00	10,000,000.00	10,000,000.00

PROJECT SUBMISSION FORMAT

1. Project Title

Establishment of bio-diversity garden of tropical fruits at Fruit Crops Research and Development Center (FCRDC), Horana.

2. Sector - Agriculture

3. Project Location - Kananwila, Horana.

3.1 Specify the Project Location

(Indicate the place (s) where project activities take place)

Provide additional description if boundary cannot be demarcated clearly:

Site	Province	District	Division	Location
1.	Western	Kalutara	Horana	Kananwila
2.				
3.				

3.2 What is the total area of land required for the project? 250 acres

3.3 Please state the cost of land if it is to be purchased - Not applicable

4. Rationale of project

4.1 General Sector information

FCRDC at Horana has task of conduct research pertaining to tropical fruit crops, development of fruit germplasm, and utilization of biodiversity of fruit crops, development activities and dissemination of information to general public. More over 11 research officers of various disciplines with a supporting staff of 25 personals carry out the fruit research & development activities. Adequate facilities are also available to provide advisory services on fruit crop cultivation. Further there is a well established quality planting material production nursery at this center.

During the last 7 yrs, through various projects different types of fruit varieties have been established at FCRDC, Horana. However, their maintenance standards are inadequate

due to lack of operational funds. Proper landscaping and methodically established fruit crop research areas may ultimately result in well-maintained fruit orchards.

Fruit crops by nature need large extents of lands. Due to increase in population, their need for settlement & domestication cause, competition for land use and growing perennial fruit crops. This leads to reduction in fruit biodiversity in Sri Lanka. In other countries there are fruit orchards specialized in various kinds of fruit crops. This way they preserve & maintain their fruit biodiversity. Therefore, in Sri Lanka we should also focus our attention in this respect.

The proposal to establish a fruit biodiversity garden at Horana will enhance the development of fruit crop research activities already in progress at Horana. Special attention could be paid to each & every fruit crop in accordance to their importance & demand. Established fruit crop garden at Horana will attract from all fruit growing entrepreneurs & farmers. This fruit crop garden will also be a tourist attraction for both local and foreign visitors. It will provide information on fruit crops and also give them an opportunity to taste the different varieties of fruits mainly indigenous to Sri Lanka. Further it is also proposed to introduce non-indigenous tropical fruit crops into the garden. Which will be of more interest to locals. Further it is envisaged to provide stop over and overnight accommodation facilities for the visiting personnel.

The proximity of Colombo Matara Highway is an added advantage for the selection and establishment of such a garden at the present fruit crop research centre. This centre already consists of a wide range of popular fruit crops and initial development will not consume a longer time period.

National Botanical gardens such as Gampaha, Royal Botanic Garden Peradeniya and Hakgala Botanic gardens are internationally recognized botanical institutions engaged in ex-situ conservation of plants. The national botanic gardens are profitable state organizations earning around 100 million rupees/year. Therefore once a fruit crop garden is developed there is a high potential for earning more money.

4.2 Project Objectives

Main objective of the project is the Ex-situ conservation of tropical fruit crop plants. The garden will also provide opportunities for development of new fruit crop varieties, ecotourism and economic development.

In the long term within the first three years, full scale utilization of available total land area for appropriate activities will be achieved.

In summary there are 6 major objectives

- i. Strengthen the fruit crop research and development activities already established in the centre.
- ii. Exploration and introduction of new fruit crop varieties and species.
- iii. Acquire potential germplasm from other countries in order to improve available fruit varieties at the centre.
- iv. Introduction of new varieties through breeding & mutation.
- v. Generate & disseminate new/traditional technologies on fruit cultivation to general public.
- vi. Eco-tourism promotion for both local and foreign visitors.

4.3 Specific problem to be addressed by project

Biological diversity of tropical fruit crop is known to have declined at substantial rate due to of habituate lost, over harvesting, pollution of soil water and atmosphere, pest and disease threats, climatic changes and industrialization and economic development.

The benefit of conserving of bio-diversity of tropical fruit crops are largely long term and it will prevail many years. Further bio-diversity garden can play a role in ex-situ conservation of some of more important tropical fruit crops in the country and introductions from other countries.

4.4 Mode of intervention in this project

Establishment of bio diversity garden is the major mode of intervention in conservation and improvement of plant biodiversity. The conserved genetic material will be used for research to develop varieties and technology, Further planting material produced and sold at the garden will be purchased by visitors and planted in different places of Sri Lanka, and there by visitors will improve plant biodiversity. The garden could be used for extension purposes to educate visitors on establishment and maintenance of fruit plants.

4.5 Composition of target beneficiaries/stakeholders (indicate gender ratio)

Stakeholder Groups	Relevance	Gender ratio
Research officers, Scientist	Enhance fruit crop research activities	50:50
Local communities	Employment opportunities	50:50
Growers	availability of fruit crop varieties	50:50
Schools teachers under graduate students	New technology on fruit crops	50:50
The media	TV/Radio programmes	50:50

4.6 relationship of project to national priorities

Fruit crop research and development center at Horana was established in year 2000 to strengthen the fruit crops research activities in Sri Lanka. It has an ample land area to be utilized for its activities. By proper use of this premises will ultimate result in tropical fruit crop garden with various fruit crop species. Furthermore, this may attractive for both local and foreign tourist. New project will enhance the research activities on fruit crops, more training opportunities and advisory services, proper land use, direct and indirect economic benefits to the country.

“Mahinda Chinthanaya” also emphasizes conservation of bio-diversity leading to environment friendly eco systems which are relevant to the proposed project.

Sofar fruit crop industry has not been given high priority. Extent of land under fruits in Sri Lanka has been assessed to be around 100,000 ha. However, the inadequate of superior quality fruit varieties has lead to low consumption and few openings of fruit based industries in the country. In this context establishment of fruit biodiversity garden will make the people realize the importance and support given by the government for fruit industry. With the cessation of 30 year old war influx of tourist to the country has been encouraging. Biodiversity garden of fruit crops at Horana in the western province will be an additional attraction for them. It will emphasize the preserve of environment friendly eco systems as mentioned in “Mahinda Chinthanaya”.

5. Expected project output

- i. Well established plant biodiversity garden that will be useful for further research & development programme at the FCRDC Horana.
- ii. Production utilization of available land to its maximum to boost the fruit industry in Sri Lanka.
- iii. Bio diversity fruit garden once developed will be a tourist attraction and additional income generating venture.

6. Project Budget

1. Research and Development component

Program	Estimated cost (Rs. Mn)
i. Improvement of already established fruit varieties mother plant cultivations and field gene banks (major fruit crops and minor fruit crops)	15
ii. Exploration and reintroduction of new tropical fruit varieties	15
iii. Improvement of fruit crop nursery and planting material production programme.	10
iv. Improve fruit crop research activity and strengthen technology transfer division programme.	25
v. Rehabilitation of already established Buildings (Office and Research complex, farm office, Net houses, Plant houses, Green houses etc.)	10
vi. Land and internal road improvement	15
vii. Fencing around the area	10
viii. Improve existing irrigation facilities and infrastructure	08
Total	108

2. Proposed other Infrastructure facilities *

Program	Estimated cost (Rs. Mn)
i. Construction of summer houses plant houses and toilets	10
ii. Construction of internal roads (Tarred roads)	10
iii. Illumination of roads	10
iv. Circuit Bungalow,	40
v. Guest house	15
vi. Vehicle	07
Total	92

* This will be commenced after the initial establishment of tropical fruit garden

7. Financing plan

7.1 Method of financing

Financial Source	Amount (Rs. Mn.)
External source	
Consolidated fund	
1. Research and Development component	108
2. Proposed other Infrastructure facilities	92 *
Proponent Fund	
Proponent Funding	
Beneficiary contribution	
Other (Specify)	
Total	200

* This will be commenced after the initial establishment of tropical fruit garden

7.2 Project Investment Period

Program	Estimated cost (Rs. Mn)	2012	2013	2014
1. Research and Development component				
ix. Improvement of already established fruit varieties mother plant cultivations and field gene banks (major fruit crops and minor fruit crops)	15	04	08	03
x. Exploration and reintroduction of new tropical fruit varieties	15	04	08	03
xi. Improvement of fruit crop nursery and planting material production programme.	10	03	05	02
xii. Improve fruit crop research activity and strengthen technology transfer division programme.	25	05	15	05
xiii. Rehabilitation of already established Buildings (Office and Research complex, farm office, Net houses, Plant houses, Green houses etc.)	10	03	05	02
xiv. Land and internal road improvement	15	05	10	-
xv. Fencing around the area	10	10	-	-
xvi. Improve existing irrigation facilities and infrastructure	08	03	05	-
Total	108	37	56	15

Program	Estimated cost (Rs. Mn)
2. Proposed other Infrastructure facilities	
vii. Construction of summer houses plant houses and toilets	10
viii. Construction of internal roads (Tarred roads)	10
ix. Illumination of roads	10
x. Circuit Bungalow,	40
xi. Guest house	15
xii. Vehicle	07
Total	92

This will be commenced after the initial establishment of tropical fruit garden

7.3 Project operations & Maintenance Costs per annum.

Components	Source of Financing	Year 1	Year 2	Year 3	Total (Rs. Mn.)
Personal Emoluments	GOSL	03	03	03	09
Traveling Expenses	GOSL	0.3	0.3	0.3	0.9
Supplies	GOSL	01	01	01	3.0
Maintenance Expenditure	GOSL	1.0	1.0	0.5	2.5
Contractual Services	GOSL	01	01	01	3.0
Other recurrent expenses	GOSL	0.2	0.2	0.2	0.6
Total					19

8. Environmental impacts on physical, Biological, Socio-cultural or Aesthetic Status:

There will be a newly and systemically established 120ha of perennial fruit crop orchard and reachable forest reserve. This will have highly beneficial impact on the environment. Genetic conservation of major fruit crops, underutilized fruit crops and forest based fruit crops preserve the fauna by directly by plant established in the orchard and indirectly by distribution of this plants among public for establishment. The aesthetic beauty added will attract many visitors including tourist for site viewing, students exploring knowledge ect. The orchard will also help the carbon absorption process. Fruits produce

from the orchard will provide the employment opportunities for the people in the area as value addition, marketing, processing etc. The green matter production on the orchard could be used for compost production a replace chemical fertilizer that have more adverse environment impact. With the orchard developed there would be more bird & butter fly population in the area.

9. Gender perspectives

9.1 Dose the project identify any gender gaps? If so describe - No

9.2 Which project strategies will address the gender imbalance - Not relevant

10. Implementation Arrangement

Fruit Crops Research and Development Centre has already established at this site and additional director has already been appointed. All the development activities on the site are monitored by the head of the center. Regular meetings are held with the relevant authority to asses the progress of the proposed activities.

11. Staff availability for implication -

Adequate staff is available

Labours 45p/yr

A handwritten signature in black ink, reading "E. Manel Dassanayake". The signature is written in a cursive style with a large, stylized initial "E".

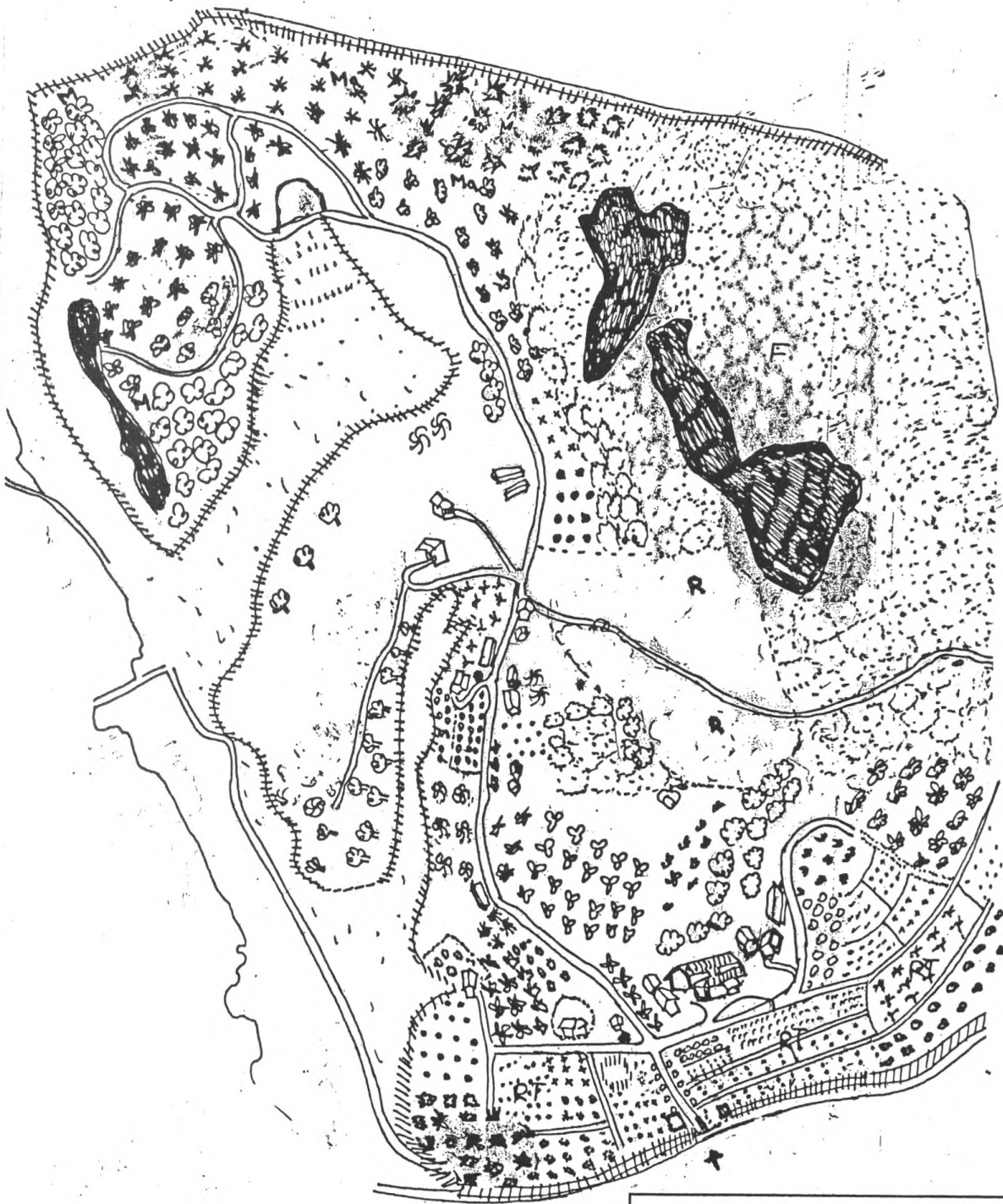
Submitting Organization

Dr. E. Manel Dassanayake

Act. Additional Director

Fruit Crops Research & Development Center.

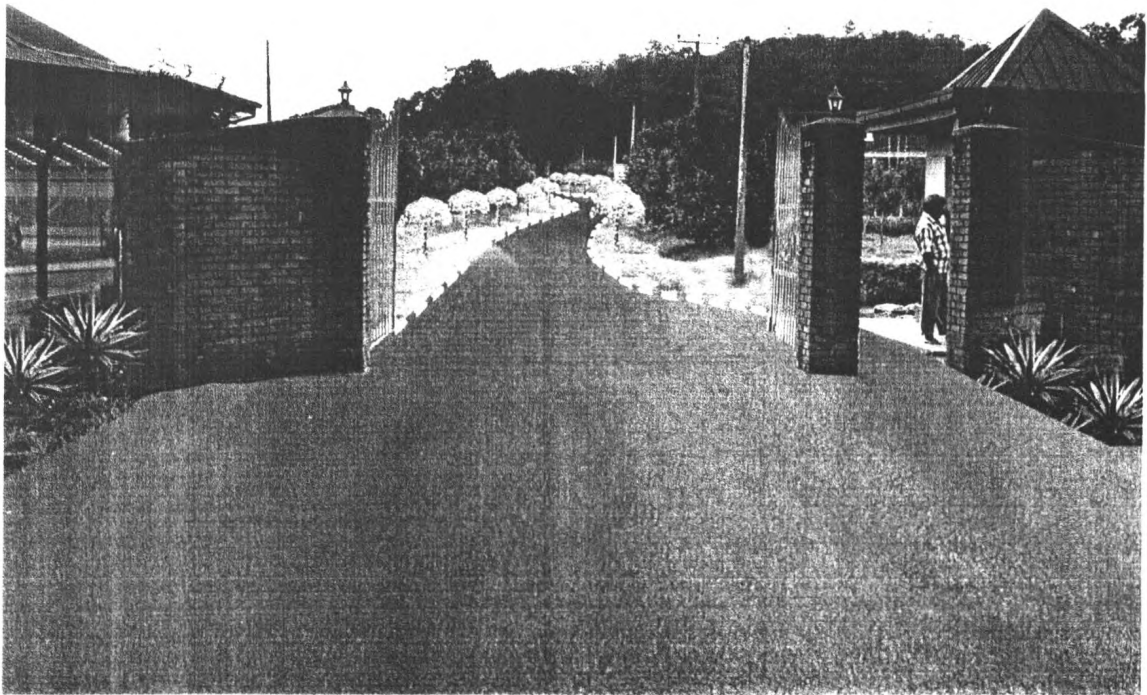
**FRUIT CROPS RESEARCH & DEVELOPMENT CENTRE
SITE PLAN**

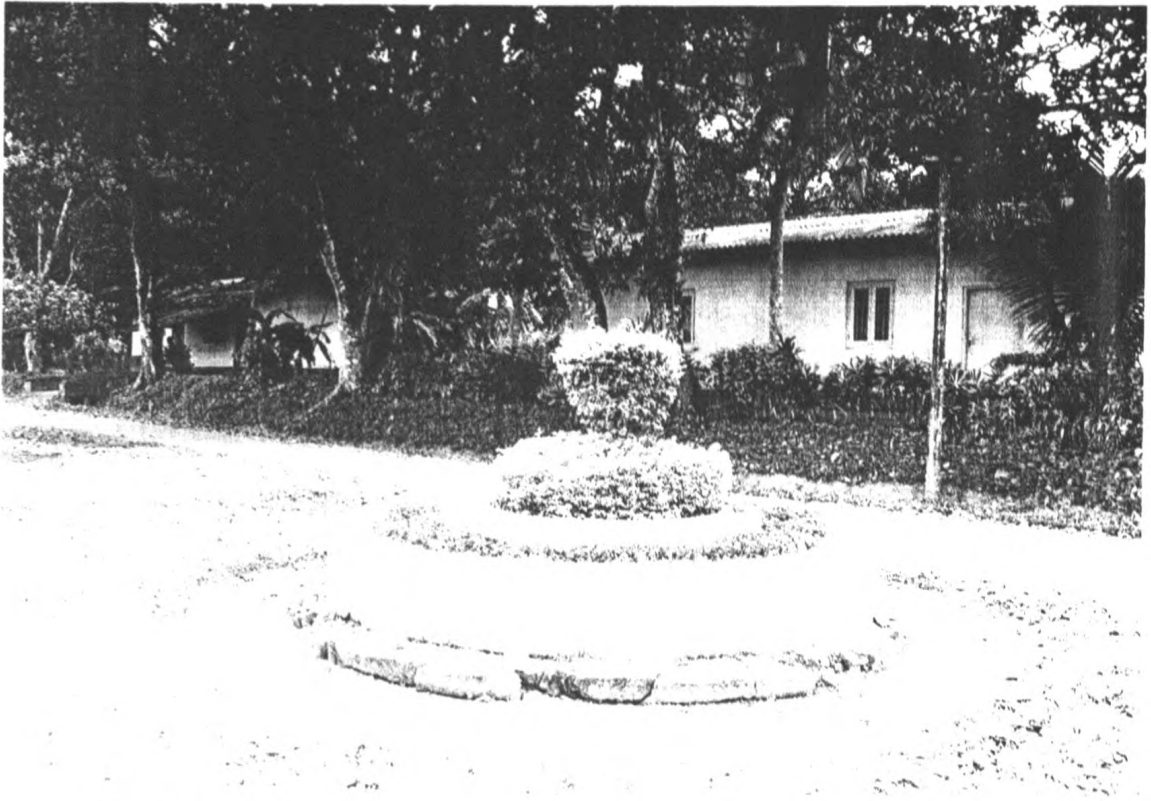
R	-	Rubber
M	-	Mangosteen
Ma	-	Mango
C	-	Citrus
K	-	King coconut
F	-	Forest
RF	-	Research Field

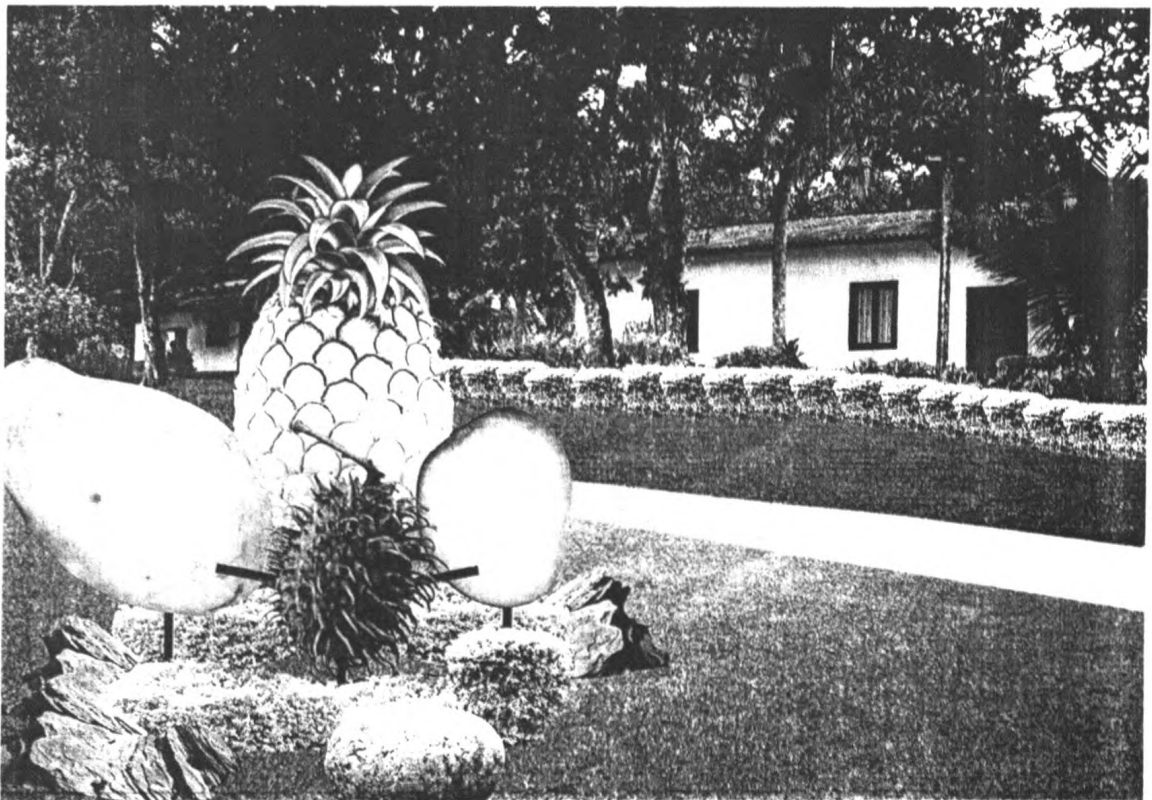
දැනට තිබෙන ආකාරය

යෝජිත ආකාරය

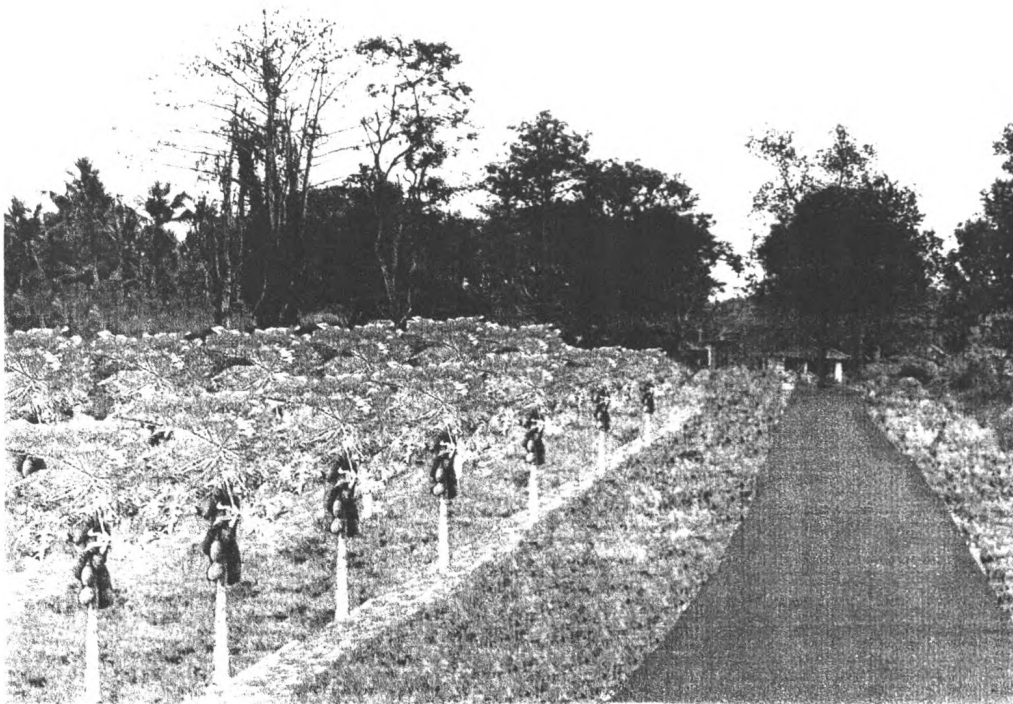
දැනට තිබෙන ආකාරය

යෝජිත ආකාරය

දැනට තිබෙන ආකාරය

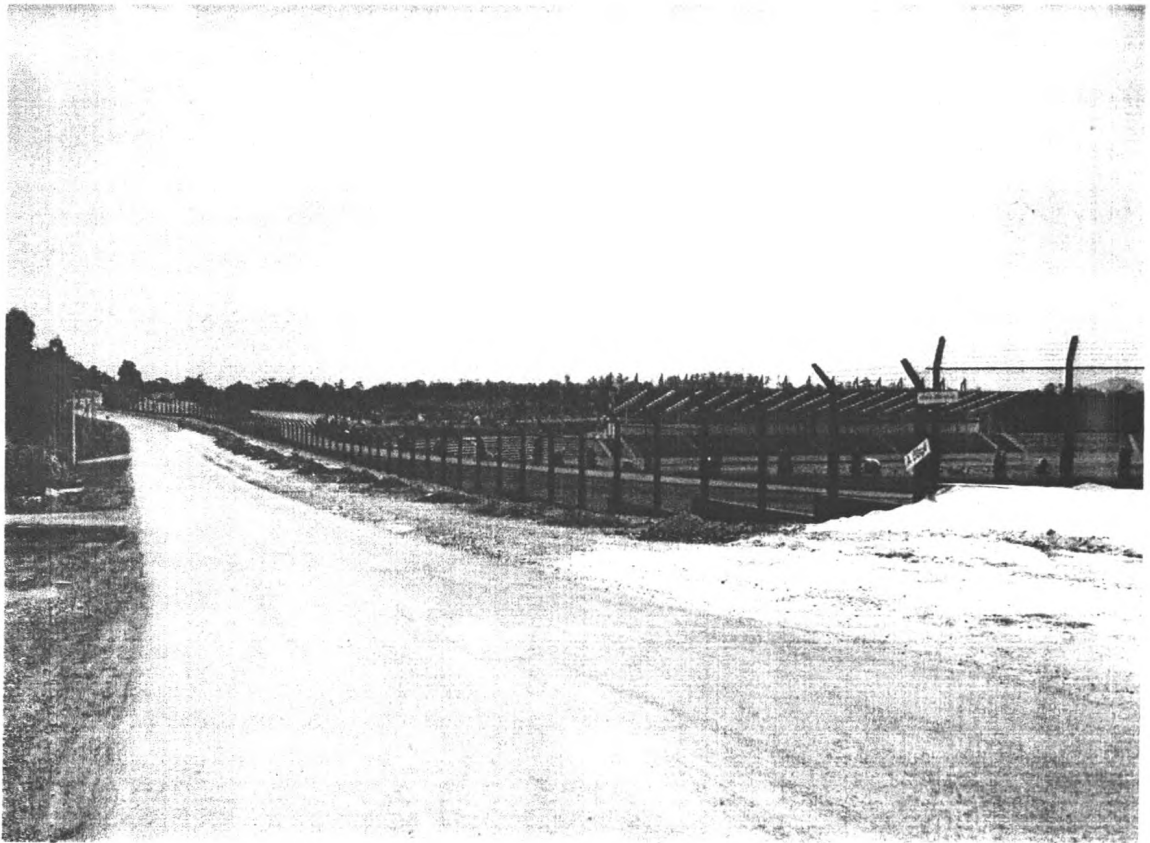
යෝජිත ආකාරය

දැනට විවේචන ආකාරය

යෝජිත ආකාරය

යෝජිත වැවේ ආකාරය

National Digitization Project

National Science Foundation

Institute : Department of Agriculture

1. Place of Scanning : Department of Agriculture, Peradeniya

2. Date Scanned : ..... 2018 - 01 - 22 .....

3. Name of Digitizing Company : Sanje (Private) Ltd, No 435/16, Kottawa Rd,
Hokandara North, Arangala, Hokandara

4. Scanning Officer

Name : ..... G. F. D. Dilshan .....

Signature : ....

Certification of Scanning

I hereby certify that the scanning of this document was carried out under my supervision, according to the norms and standards of digital scanning accurately, also keeping with the originality of the original document to be accepted in a court of law.

Certifying Officer

Designation : Chief Librarian .....

Name : Saumya Upamalika .....

Signature : .....

Date : ..... 2018 - 01 - 22 .....

"This document/publication was digitized under National Digitization Project of the National Science Foundation, Sri Lanka"